

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Mesi Medeiros & Miska Savenius

ChIPPA-2-arviointimenetelmän kehittäminen

Käännöksen tarpeellisuuden selvittäminen Suomessa ja
manuaalin osittainen raakakäännös

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Toimintaterapeutti (AMK)

Toimintaterapian koulutusohjelma

Opinnäytetyö

05.11.2018

Tekijät Otsikko	Mesi Medeiros & Miska Savenius ChIPPA-2-arviointimenetelmän kehittäminen. Käännöksen tarpeellisuuden selvittäminen Suomessa ja manuaalin osittainen raakakäännös
Sivumäärä Aika	34 sivua + 2 liitettä Marraskuu 2018
Tutkinto	Toimintaterapeutti (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Toimintaterapian koulutusohjelma
Ohjaajat	Lehtori Anne Talvenheimo-Pesu Lehtori Riitta Keponen
<p>Leikki on merkittävä osa lapsen kehitystä. Vaikka leikin tärkeys tunnustetaan toimintaterapiassa, ei kuvitteellisen leikin arviointiin tällä hetkellä käytetä standardoituja arviointimenetelmiä Suomessa. Englanninkielinen <i>Child-Initiated Pretend Play Assessment (ChIPPA)</i> tunnustetaan validiksi menetelmäksi arvioimaan kuvitteellista leikkiä. Se soveltuu erinomaisesti myös polikliniseen käyttöön muista vastaavista arviointimenetelmistä poiketen. Opinnäytetyön tarkoitus oli aloittaa käännösprosessi, luoda ChIPPA:sta osittainen raakakäännös ja selvittää käännöksen tarpeellisuutta Suomessa. Työelämän yhteistyötahona toimi arviointimenetelmän kehittäjä. Tavoitteena oli ChIPPA:n leviäminen laajempaan käyttöön Suomessa käännöstyön valmistuttua.</p> <p>Opinnäytetyössä käsiteltiin leikkiä suhteessa lapsen kehitykseen toimintaterapian ja kehityspsykologian näkökulmasta. Käännöksen tarpeellisuutta selvitettiin kyselytutkimuksen avulla, mikä lähetettiin Suomen toimintaterapeuttiliiton välityksellä toimintaterapeuteille. Kyselyllä saatiin 27 vastausta, joiden perusteella Suomessa oli merkittävää kiinnostusta ChIPPA:a kohtaan ja sen käyttö suomenkielisenä koettiin huomattavasti englanninkielistä miellyttävämpänä.</p> <p>Opinnäytetyön tuotoksena puolet menetelmän manuaalista käännettiin sekä varmistettiin käännösprosessin jatko saattamalla työ seuraavalle opinnäytetyöparille. Tarkoituksena on suomenkielisen käännöksen koekäyttö ja muokkaus yhteistyössä Etelä-Espoon lasten kuntoutuspalveluiden kanssa. Opinnäytetyön seurauksena menetelmän kehittäjän kanssa sovittiin ChIPPA:n lähettämisestä Metropolian Ammattikorkeakoululle kehitystyön jatkoa varten.</p>	
Avainsanat	kuvitteellinen leikki, leikin arviointi, Child-Initiated Pretend Play Assessment, standardoitu arviointimenetelmä

Authors Title	Mesi Medeiros, Miska Savenius Developing ChIPPA-2. Conducting a Survey on the Need for a Finnish Translation and Making a Partial Manual Translation.
Number of Pages Date	34 pages + 2 appendices November 2018
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Occupational Therapy
Instructors	Anne Talvenheimo-Pesu, Senior Lecturer Riitta Keponen, Senior Lecturer
<p>Play is a significant part of a child's development. Although the importance of play is recognized in occupational therapy, there are currently no standardized assessment tools for play among Finnish occupational therapists. English Child-Initiated Pretend Play Assessment (ChIPPA) is recognized as a valid tool to assess pretend play. In comparison to other play assessment tools, ChIPPA is suitable also in clinical environments. The purpose of this Bachelor's thesis was to begin the translation process, translate the manual partially and conduct a survey on the need for a translated ChIPPA. The developer of ChIPPA worked with us as a working life partner. The ultimate goal for this process is eventually to enable more extensive use of ChIPPA in Finland.</p> <p>In this Bachelor's thesis, play was viewed as a part of a child's development from the perspective of both occupational therapy and developmental psychology. The need for a translation was investigated with a survey that was sent through The Finnish Occupational Therapy Association. The survey produced twenty-seven responses. The results showed that Finnish occupational therapists are indeed interested in ChIPPA. Also, they perceived the use of ChIPPA in Finnish significantly more preferable to the English one.</p> <p>As a part of the thesis, approximately half of the manual was translated and the continuation of the translation process was ensured. In addition, as a result of the thesis, the developer of ChIPPA agreed to send one copy of the assessment tool to Metropolia University of Applied Sciences. During the thesis, another student pair already began working on ChIPPA in cooperation with the rehabilitation services for children in Espoo. The purpose of their thesis is to test the Finnish translation, gather feedback and edit it based on the feedback.</p>	
Keywords	pretend play, play assessment, Child-Initiated Pretend Play Assessment, standardized assessment tool

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön lähtökohdat	2
2.1	Karen Stagnitti	2
2.2	Työelämän yhteistyötaho Suomessa	2
2.3	SIP-DC-viitekehys	3
2.4	Child-Initiated Pretend Play Assessment-2 arviointimenetelmä	4
3	Opinnäytetyön tietoperusta	6
3.1	Kuvitteellisen leikin määritelmä	6
3.2	Leikki suhteessa lapsen kehitykseen	7
3.3	Leikin arviointi toimintaterapiassa	10
4	ChIPPA:n käännöksen tarpeen kartoitus kyselytutkimuksella	12
4.1	Aineiston kerääminen kyselytutkimuksella	12
4.2	Aineiston tulkinta	13
4.3	Aineiston tulokset	14
4.4	Tulosten tarkastelu	20
5	Käännöstyö	21
5.1	Arviointimenetelmän mukauttaminen toiseen kulttuuriin	21
5.2	Käännöstyö käytännössä	22
5.3	Keskeisimmät termit	23
6	Käännöstyön saattaminen eteenpäin	27
7	Pohdinta	28
7.1	Opinnäytetyön eettiset periaatteet	28
7.2	Opinnäytetyön johtopäätökset	29
7.3	Lopuksi	30
	Lähteet	32
	Liitteet	
	Liite 1. Kyselytutkimus	
	Liite 2. Lähetekirje	

1 Johdanto

Opinnäytetyön tarkoituksena on luoda osittainen raakakäännös *Child-Initiated Pretend Play Assessment - 2 (ChIPPA-2)* -arviointimenetelmän manuaalista ja pisteytyslomakkeista. Lisäksi teemme kyselytutkimuksen, jossa selvitämme, miten suomalaiset toimintaterapeutit arvioivat leikkiä tällä hetkellä ja minkälainen tarve kentällä on suomenkieliselle ChIPPA-2:lle. Tavoitteena on luoda pohja ChIPPA-2:n käännöstyölle ja varmistaa prosessin jatkuminen, mikä myöhemmin mahdollistaa kyseisen arviointimenetelmän laajemman käytön Suomessa. Ymmärrys leikistä vaikuttaa oleellisesti siihen, miten sitä arvioidaan sekä käytetään toimintaterapiassa (Knox & Mailloux 1997: 176). Leikin tunnistaminen on tärkeää, sillä se on ihmisen toiminnoista monimuotoisin. Leikkiin sisältyy niin motoriset, sensoriset, kognitiiviset, sosiaaliset kuin emotionaalisetkin taidot. (Stagnitti 2009: 16.)

Arviointimenetelmän kääntäminen mahdollistaa arvioinnin tulosten riittävän validiteetin ja reliabiliteetin. Kaneliston, Juntusen ja Salmisen (2012) mukaan Suomessa toimintaterapeuttien keskuudessa tehdään paljon vapaamuotoisia käännöksiä. Tällöin uhkana on, että arviointimenetelmä ei enää mittaa sitä, mitä se alkuperäisellä kielellä mittasi. Näin ollen asiakkaasta saatuja tuloksia ei voida tulkita luotettavasti, ja eri terapeuttien käännösten tulokset eivät ole vertailukelpoisia. (Kanelisto & Juntunen & Salminen 2012: 3–6.) Uhkana on myös se, että pisteet lapsen leikin arvioinnista eivät täysin kuvaa itse leikkiä, vaan niihin vaikuttaa liikaa arvioijan kielitaito.

Kehittämistarve lähtee ensisijaisesti siitä, että tällä hetkellä ei ole suomenkielisiä arviointimenetelmiä, joiden avulla voitaisiin arvioida lapsen kuvitteelliseen leikkiin vaadittavia taitoja kliinisissä olosuhteissa. Joitakin arviointimenetelmiä on kuitenkin lapsen leikin arviointiin sille luonnollisissa olosuhteissa. Työmme on jatkoa opinnäytetyölle, joka liittyy lapsen leikin arvioimiseen kliinisissä olosuhteissa. Julia Niemen ja Katriina Valon työn, *Leikin arviointi poliklinisesti*, johtopäätös on, että ChIPPA on ainoa tähän soveltuva standardoitu leikin arviointimenetelmä (Niemi & Valo 2017). Myös maailman terveysjärjestö (WHO) on todennut arviointimenetelmien kääntämisen olevan uuden kehittämistä parempi vaihtoehto (WHO 2017). Arviointimenetelmän raakakäännös edistää toimintaterapian alaa Suomessa.

2 Opinnäytetyön lähtökohdat

2.1 Karen Stagnitti

Opinnäytetyö tehdään yhteistyössä australialaisen Karen Stagnittin kanssa. Stagnitti on ammatiltaan toimintaterapeutti ja filosofian tohtori, jolla on vahva kiinnostus lasten leikkiin ja hänellä on yli kahdenkymmenen vuoden kokemus työskentelystä lasten kanssa. Stagnitti toimii edelleen aktiivisesti myös tutkimuksen parissa. Stagnitti on kehittänyt *Learn to Play* -terapiamuodon tukemaan lasten kuvitteellista leikkiä ja ChIPPA-2:n (*Child-Initiated Pretend Play Assessment - 2*) tukemaan kuvitteellisen leikin arviointia. (Stagnitti 2017.) Työmme lähti liikkeelle yhteydenotosta Karen Stagnittiin.

Ilmaisimme kiinnostuksemme aloittaa ChIPPA:n raakakäännöstyöprosessi Suomessa. Keskusteleva yhteys välillemme muodostui heti. Vaihdoimme kuitenkin vielä monta viestiä, joissa sovimme yksityiskohdista ja varmistimme, että olemme kaikki ymmärtäneet toisiamme oikein. Sopimusten hiominen vaati myös useamman viestin. Tämän työskentelyn seurauksena Stagnitti antoi käyttöömme ChIPPA:n manuaalin ja pisteytyslomakkeet. Stagnitti lupasi myös huolehtia suomenkielisen ChIPPA:n takaisinkäännöksestä.

2.2 Työelämän yhteistyötaho Suomessa

Linkkinä Suomen työelämää ja kentällä toimiviin toimintaterapeutteihin oli Suomen toimintaterapeuttiliitto. Liiton kautta lähetimme kyselytutkimuksen, jonka tavoitteena oli selvittää ChIPPA:n käännöksen tarvetta ja kartoittaa mahdollisia yhteistyökumppaneita tulevia opinnäytetöitä varten. Aloittamaamme käännöstyötä jatkavan opinnäytetyöparin yhteistyötahona toimiikin kyselyn ansiosta kymmenkunta toimintaterapeuttia, jotka työskentelevät Espoon kaupungin lasten kuntoutuspalveluissa.

Metropolian Ammattikorkeakoulu on myös työmme yksi tilaaja ja tärkeä taho prosessin jatkon kannalta. Arviointimenetelmää on päivitetty ChIPPA-2:ssa vuonna 2017 ja käännöstyömme on tästä tuoreimmasta versiosta. Tuotos on jatkossakin projektin parissa työskentelevien oppilaiden saatavilla, sillä tarkoituksena on käännöstyön jatkuminen. Se jää kuitenkin Karen Stagnittin haltuun, eikä sitä tulla julkaisemaan opinnäytetöiden yhteydessä tekijänoikeudellisista syistä.

2.3 SIP-DC-viitekehys

Karen Stagnitti on kehittänyt viitekehysten, *Symbolic and Imaginative Play Developmental Checklist (SIP-DC)*, jotta lapsen kuvitteellista leikkiä, sen kehitystä ja seuraamista olisi helpompaa ymmärtää. Stagnitti tunnisti puutteen leikin arvioinnissa kliinisissä ympäristöissä ja päätti itse kehittää tähän soveltuvan menetelmän. Lisäksi leikki on niin monipuolinen ja laaja toiminta, ettei sen kaikkia аспектеja, esimerkiksi kuvitteellista leikkiä kaiken muun rinnalla, ole mahdollista arvioida järkevästi yhdellä kertaa. Kirjallisuuskatsauksen avulla Stagnitti tunnisti kuvitteelliselle leikille ominaiset piirteet. Näitä ovat esineen korvaus, ominaisuuden anto esineelle tai paikalle ja viittaus poissaolevaan esineeseen tai paikkaan. Stagnitti halusi arviointimenetelmän auttavan tunnistamaan, kuinka spontaanisti lapsi leikkii, onko lapsella haasteita leikissä ja miten tulkita näitä haasteita suhteessa lapsen kehitykseen. (Stagnitti 2009: 87–89.)

SIP-DC-viitekehys pilkkoo kuvitteellisen leikin kuuteen osaan, jolloin terapeutti näkee, mitkä kuvitteellisen leikin alueet kehittyvät hyvin ja missä on haasteita (Stagnitti & Cooper 2009: 91). Leikin käsikirjoituksella (*Play scripts*) tarkoitetaan leikin tarinaa. Viiteen ikävuoteen mennessä lapsi kykenee luomaan eheän tarinan, joka voi olla fiktiivinen tai käsitellä lapsen omaa elämää. Leikin jaksottaisuus (*Sequences of play actions*) on edellytys järjestelmälliselle leikille. Ilman loogista tarinan jatkumoa leikki on sekavaa. (Stagnitti 2017.)

Lapsi kykenee kuvittelemaan esineille myös uusia tarkoituksia, esimerkiksi keppi voi toimia miekkana. Taitava leikkijä valitseekin juuri esineen, joka fyysisesti muistuttaa kuviteltua objektia leikissä. Tätä kutsutaan esineen korvaamiseksi (*Object Substitution*). Lapset ovat myös sosiaalisessa kanssakäynnissä (*Social Interaction*) leikkiessään ikätovereiden kanssa. Pienemmät lapset aloittavat kanssakäymisen katseellaan ja imitoimalla toisiaan. Noin kolmivuotiaiden rinnakkaisleikissä mukana on jo sanoja, mutta yleensä vasta neljän vuoden ikäisenä lapsi neuvottelee ja toimii yhdessä toisten kanssa, esimerkiksi vuorottelee esineiden käyttöä. (Stagnitti 2017.) Lapsen kuvitteellinen leikki kehittyy tavallisesti monimuotoisemmaksi lapsen kehityksen myötä (Stagnitti 2009: 88).

Yksi vaativimmista taidoista leikissä on kuvitella, että itse on jotain muuta, kuin oikeasti on. Roolileikki (*Role play*) vaatiikin lapselta taidon tunnistaa, miten tietty roolihahmo käyttäytyy, miten puhuu ja miksi niin. Viimeisenä Stagnitti jaottelee vielä nukke tai nalle leikin (*Doll or Teddy play*), jossa lapsi kuvittelee kanssakäynnin jonkin hahmon, esimerkiksi nukan kanssa. Lapsen voidaan nähdä ymmärtävän toisen henkilön

näkökulma, kun hän kuvittelee mitä hahmo kertoo tai tuntee. Lapselle hahmo on elossa ja saattaa olla jopa eri mieltä, kuin lapsi itse. (Stagnitti 2017.)

2.4 Child-Initiated Pretend Play Assessment-2 arviointimenetelmä

ChIPPA perustuu *Symbolic and Imaginative Play Developmental Checklist (SIP-DC)*-viitekehykseen. ChIPPA on suunniteltu erityisesti kliinisissä olosuhteissa tehtävään 3–7-vuotiaiden lasten kuvitteellisen leikin arvioimiseen. Se soveltuu kuitenkin myös lasten luonnollisissa olosuhteissa tehtävään arviointiin. ChIPPA:a voidaan lisäksi käyttää lasten kanssa, joilla on kehityksellisiä viivästyksiä tai joilla on todettu olevan diagnooseja, kuten Downin oireyhtymä, autismin kirjon piirteitä tai ADHD. Arviointimenetelmää voivat käyttää ammattilaiset, jotka työskentelevät lasten parissa; näitä voivat olla muun muassa toimintaterapeutit, puheterapeutit, psykologit ja esikouluopetuksessa työskentelevät opettajat. (Stagnitti 2015.)

Havainnoijan voi olla vaikea tunnistaa onko lapsen toiminta leikkiä vai ei (Sturges 2009: 27). ChIPPA-2 (*Child-Initiated Pretend Play Assessment*, toinen versio) tarjoaa kehyksen, jonka avulla voi havainnoida lapsen leikkiä ja tunnistaa paremmin leikkiä taidot ja mahdolliset haasteet leikissä. Se antaa objektiivista, systemaattista tietoa lapsen leikin yksityiskohtaisuudesta ja monitahoisuudesta sekä auttaa kuvitteellisen leikin kliinisessä havainnoinnissa (Brown & McDonald 2009: 73). ChIPPA myös mittaa lapsen omaaloitteisuutta leikki-ideoiden suhteen, kykyä leikkiä puoli tuntia ja osoittaa kognitiivisia kykyjä sekä abstraktien symbolien käyttöä leikissä (Pfeifer ym. 2011). Helenius ja Lummelahti (2013) painottavat leikin arvioinnissa sekä lapsen siihen asti omaksumia taitoja, että aikuisen toimintaa, jotta tilanne kehittyisi edelleen (Helenius ym. 2013: 226). Tästä poiketen ChIPPA-2 rajautuu vain lapsen valmiuksiin leikkiä.

Lapsi tuottaa leikin ja leikin esineet nousevat lapsen kuvittelusta. Epätavanomaiset lelut, toisin sanoen mitkä tahansa esineet, tuovat loputtomasti mahdollisuuksia leikille. Ne ruokkivat mielikuvitusta ja ongelmanratkaisua (DuBois 1997: 120–121). ChIPPA koostuu sekä tavanomaisista leluista, että epätavanomaisista leikkiesineistä. Pakettiin kuuluu esimerkiksi maatalaeläimiä, rekka-auto, nukkeja ja teeastiasto sekä laatikko, peltipurkki ja kartio. Leikkialue rajataan leikkimajaan, joka saadaan aikaiseksi ripustamalla lakana kahden tuolin väliin. Lapsen leikkitoiminnot pisteytetään ohjeiden mukaisesti. Toistaiseksi ChIPPA on jonkin verran käytössä Suomessa, mutta vain englanninkielisenä. Sen käyttämiseen suositellaan koulutusta, ja etenkin silloin, kun

kyseessä on ChIPPA:n käyttö toisessa kulttuurissa. Koulutus ei kuitenkaan ole täysin pakollinen, sillä ChIPPA-paketissa olevat DVD:t ja manuaali opastavat arvioinnin tekijää sen käyttöön. Suomessa järjestettiin viimeksi koulutus Turun Ammattikorkeakoulussa keväällä 2018.

3 Opinnäytetyön tietoperusta

3.1 Kuvitteellisen leikin määritelmä

Leikki on toimijan mielessä aivan, kuten kauneus on katsojan silmissä. Leikin määrittely vaikuttaa siihen, miten leikki nähdään ja miten sitä arvioidaan sekä käytetään toimintaterapiassa (Knox & Mailloux 1997: 176). Leikki täytyy määritellä sen mukaan, mitä merkityksiä yksilö antaa leikin taustalla vaikuttaville tunteille, prosesseille ja käytökselle. (Charlotte Brasic Royeen 1997: 10.) Leikin määrittely on kuitenkin haastavaa, sillä se on monitahoinen ja ihmisen elämää paljon muokkaava toiminta. Leikki on ihmisen toiminnoista monimuotoisin, sillä siihen sisältyy motoriset, sensoriset, kognitiiviset, sosiaaliset ja emotionaaliset taidot (Stagnitti 2009: 16).

Leikki on lapselle pääasiallista toimintaa (Henry 2008: 95). Vaikka ilo on leikin ytimessä, leikki on paljon muutakin. Leikki on virkistävää, mukaansatempaavaa ja haastavaa (Knox ym. 1997: 179). Voidaan ajatella, että leikki syntyy sisäisestä motivaatiosta, sitä kontrolloidaan itse ja se on vapaata todellisuudesta (Cooper 2009: 32; Brasic Royeen 1997: 2–3). Mitä enemmän näitä piirteitä toiminnassa on, sitä lähempänä se on leikkiä (Knox ym. 1997: 179). Leikki voidaan nähdä myös jatkuvana oppimisprosessina. Sitä voidaan tarkastella kehityksellisestä näkökulmasta, esimerkiksi sensomotoristen, sosiaalisten, kognitiivisten ja emotionaalisten taitojen kautta (Pratt 1989: 295–310). Leikki on siis prosessi, johon sitoudutaan ja joka on spontaania (Parham 2008: 4–5). Leikki on kuitenkin aina toiminnallinen suoritus (Brasic Royeen 1997: 4). Tavanomaisen leikin jännitys syntyy täysin leikkijän teoista (D'Eugenio 1997: 62).

Leikki sytyttää kipinän ajatella luovasti (Brasic Royeen 1997: 5). Leikin avulla lapsi voi myös liikkua todellisuuden ja fantasian välillä (Delpo & Frick 1988). Helenius ja Lummelahti (2013) määrittelevätkin leikin toiminnaksi kuvitteellisessa tilanteessa ja kuvaavat kuvittelua leikin ravintona (Helenius & Lummelahti 2013: 61–74, 94). Kuvitteellinen leikki vaatii lapselta ajattelutaitoja. Leikissä laatikko voi olla esimerkiksi vene, eli esineille annetaan jokin uusi tarkoitus, esineille määritellään ominaisuus, esimerkiksi nalle voi olla sairas, ja objektien kuvitellaan olevan läsnä, silloinkin, kun ne eivät oikeasti ole, esimerkiksi suuri kalasaalis laatikko-veneessä. (Stagnitti 2017.)

Kuvitteellista leikkiä ei aina tunnisteta muusta leikistä. Esimerkiksi roolileikki, jossa lapset esittävät erilaisia rooleja, on monitahoisen, kuvitteellisen leikin yksi muoto. Motivaatio kuvitteelliseen leikkiin lähtee lapsesta itsestään. Leikki kiehtoo lasta riittävästi,

jotta hän uppoutuu leikin tapahtumiin vapaaehtoisesti. (Stagnitti ym. 2009.) Jotta kuvitteellinen leikki ei jäisi huomiotta, sen arvo on nähtävä ja se on tunnistettava (Stagnitti ym. 2009: 59). Toimintaterapian näkökulmasta on tärkeää ymmärtää mitä kaikkea kuvitteellinen leikki pitää sisällään, jotta sitä osaa havainnoida. Ei esimerkiksi riitä, että lapsi viihtyy leikin äärellä. Toimintaterapeutin on tunnistettava kuvitteelliselle leikille ominaiset piirteet.

3.2 Leikki suhteessa lapsen kehitykseen

Kuvitteellinen leikki alkaa kolmeen ikävuoteen mennessä (Knox ym. 1997: 177) ja on suhteessa lapsen kehitykseen monella tapaa (Stagnitti 2017). Toimintaterapiassa lapsi huomioidaan kokonaisuutena tämän toimiessa ympäristössään ja jokainen kehitysvaihe on merkittävä (Knox 2008: 55). Leikin aikana lapsi ja ympäristö ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa (Knox & Mailloux 1997: 175; Schaaf & Burke 1997: 92). Lapset hakeutuvat luonnostaan kehitystä edistäviin leikkeihin (Schaaf & Burke 1997: 90). Tämä on tärkeää neuroplastisuuden kannalta, sillä se tarjoaa haasteita, jotka lapsi ratkaisee.

Leikki tarjoaa aistiärsyksiä, mitä hermosto tarvitsee kehittyäkseen, järjestäytyäkseen, kypsyäkseen ja lopulta mukautuakseen tarkoituksenmukaiseen suhteeseen ympäristön kanssa. Leikin aikana hermostoa haastetaan uusilla tavoilla, joihin lapsi oppii vastaamaan aina kehittyneemmällä käytöksellä. Aististimulaatio siis kasvattaa hermoston kapasiteettia ja leikki haastaa lasta menemään omia taitojaan pidemmälle kohti korkeamman tasoista toimintaa. Oikea määrä stimulaatiota on tärkeää, sillä liika aistitilva on kasvulle haitallista. (Schaaf & Burke 1997: 82–92.) Myös aikuisten on oltava tietoisia siitä, että eivät liikaa yllytä lasta, mutta etteivät toisaalta myöskään aliarvioi lapsen kykyjä ja ”paina jarrua” lapsen puolesta (Knox ym. 1997: 182).

Stagnittin mukaan kuvitteellinen leikki on leikin kypsä muoto, joka näyttäytyy vahvemmin lasten kasvaessa ja kehittyessä. Pääsääntöisesti kuvitteellinen leikki syntyy, kun lapsen mielikuvitus tuottaa jotain, mitä ei sellaisenaan konkreettisesti näe. Esimerkiksi lapsi pystyy myös ottamaan itselleen roolin, jossa kuvittelee itse olevansa joku muu tai kuvittelee esineiden olevan elossa. Kuvitteellinen leikki liittyy siis kielen kehitykseen, abstraktiin ja loogiseen ajatteluun sekä kerronnallisuuteen. Lisäksi se on yhteydessä lapsen sosiaaliseen kanssakäymiseen ikätovereiden kanssa, sosiaaliseen ja emotionaaliseen hyvinvointiin, itsen-säätelyyn, luovuuteen ja kykyyn ottaa leikkijän rooli yhdessä muiden kanssa. (Stagnitti 2017.) Kommunikointi leikissä on tapa käsitellä

emotionaalisia prosesseja ja selviytyä (Brasic Royeen 1997: 6). Elämän eri vaiheissa tietyillä toiminnan muodoilla, esimerkiksi roolileikillä, on erityinen merkitys jopa persoonallisuuden kehittämisessä (Helenius ym. 2013: 89).

Erityisesti kuvitteellinen leikki mahdollistaa symbolista luovuutta, mikä on merkittävä osa ihmisen toimintaa. Symbolinen leikki on itseasiassa hallitseva osa lasten käytöstä kahdesta kuusivuotiaaksi. (Anderson 1997: 59.) Oma-aloitteisuus leikissä on oleellinen taito, jotta lapsi pystyy ylipäättänsä leikkimään yksin ja yhdessä muiden kanssa. Leikin looginen jaksottaisuus taas kertoo lapsen kyvystä ajatella loogisesti. Kuvitteellinen leikki myös auttaa lasta ymmärtämään toisia ihmisiä. Lapset, joiden kuvitteellinen leikki on monimuotoista, ovat taitavia sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. (Stagnitti ym. 2009.) Linkki kuvitteellisen leikin ja tunneälyn välillä on myös todettu esimerkiksi Lindsayn ja Colwellin tutkimuksessa (Lindsay & Colwell 2003). Kuvitteellisen leikin piirteet voidaan nähdä kehityksen jatkumona, esimerkiksi symbolisesta leikistä roolileikkiin, josta kehittyy sosiodramaattinen ja myöhemmin temaattinen fantasialeikki (Stagnitti ym. 2009).

Leikin mielikuva on lapselle ensimmäinen toimintasuunnitelma, jonka opittuaan lapsi kykenee omaksumaan myös muiden ihmisten antamia ohjeita (Helenius ym. 2013: 94). Leikki luo pohjan kaikelle tulevalle pätevyydelle toimia (Knox & Mailloux 1997: 176). Lapselle on tärkeää kokea taituruutta siinä, mitä tekee, vaikka toiminta olisi epätyypillistä (Knox & Mailloux 1997: 183). Leikki tarjoaa onnistumisen ja pätevyyden kokemuksia, ja jos leikki puuttuu, lapsi saattaa menettää mahdollisuuden kokea vaikuttavuutta (*having an effect*). Kun kokemus omasta pätevyydestä puuttuu, on todennäköistä, että kehitys viivästyy tai häiriintyy. Jatkuva kokemus epäonnistumisesta nimittäin saa yksilön odottamaan epäonnistumista jatkossakin, ja toisin päin, onnistumisen kokemus ruokkii seuraavaa onnistumista. (Schaaf & Burke 1997: 93–94.) Tämän vuoksi jatkuva epäonnistumisen kierre on tärkeää saada poikki. Toimintaterapeutin tunnistettua epäkohdat ja haasteet lapsen leikissä sekä siihen vaikuttavassa ympäristössä, hän voi luoda tilanteita, joilla on positiivinen vaikutus lapseen (Schaaf & Burke 1997: 94).

Lapsen sosiaalisia taitoja leikissä pidetään joskus itsestäänselvyytenä. Mutta taidokkaaseen leikkiin kuuluu liuta monitahoisia kehitystehtäviä, kuten vuorovaikutus, yhteistyö, jakaminen, empatian kehittyminen, roolinotto ja muiden leikkijöiden näkökulman ymmärtäminen. Leikin kautta lapselle muodostuu perusta sosiaalisille toimintamalleille. Ikätovereiden kanssa lapsi harjoittelee lapsuuden rooleja ja oppii vuorovaikutustaitoja. (Greene 1997: 131–138.) Kuvitteellinen leikki kertoo lapsen hyvinvoinnista, ja esimerkiksi kaltoinkohtelu vaikuttaa kuvitteelliseen leikkiin

heikentävästi. Leikkiä ei synny lapsen ollessa pelokas tai epävarma (D'Eugenio 1997: 66). Suurin uhka leikille on se, että se voi muuttua passiiviseksi tai reagoivaksi (D'Eugenio 1997: 62). Lapset, jotka eivät kykene leikkimään eivätkä sitoudu kuvitteelliseen leikkiin, tarvitsevat intervention ennemmin tai myöhemmin (Stagnitti 2017).

Ympäristön merkitys näkyy lapsen leikissä. Yksi lapsi on voinut kokea laiminlyöntiä ja toinen esimerkiksi pitkän sairaalajakson. Laiminlyönti näkyy viivästyneinä taitoina, sosiaalisuuden puutteena, uuden pelkona ja vetäytyneisyytenä. Leikki saattaa olla epäkypsää, toistavaa ja lapsella saattaa olla heikentynyt mielikuvitus tai suuremmat fantasiat. Sairaalajakso taas vaikuttaa lapsen leikkiin alentuneena keskittymiskykynä, heikentyneenä kestävyysnä, vähentyneenä aloitteellisuutena ja luovuutena, määrällisesti vähempänä leikkinä, alentuneena merkityksen kokemisena, vähentyneenä liikkeenä, uteliaisuutena ja mielikuvituksena, kasvaneena ahdistuneisuutena, hitaampana tahtina sekä kehityksellisenä taantumisenä. (Knox & Mailloux 1997: 182.) Vetäytyvät ja aggressiiviset lapset ovat riskissä jäädä ulkopuolelle ja tulla hylätyiksi tai saada negatiivista huomiota. (Greene 1997: 133–138.)

On myös terveydentiloja ja olosuhteita, mitkä rajoittavat lapsen fyysistä vuorovaikutusta ympäristön kanssa. Lapsi voi tuntea olonsa epäpäteväksi ja kokea, että ei hallitse ympäristöään. Haasteita voi olla kognitiossa, jolloin leikkitaidot eivät kehity normaalisti, tai kehittyvät viiveellä. Tällöin lapsen voi olla vaikea jäsentää omaa toimintaansa ja pitää yllä tarkkaavaisuutta. Leikissä tämä näkyy vähentyneenä uteliaisuutena, kuvitteluna, vuorovaikutuksena tai puheena tai heikompana leikkistrategiana, joustamattomuutena tai tarpeessa ohjeille.

Heikentyneet tai puuttuvat aistitoiminnot vaikuttavat myös lapsen leikkiin. Haasteet näössä aiheuttavat vähentynyttä tutkimista ja rakenteellisuutta leikissä sekä haasteita yhteis- ja roolileikissä. Haasteet kuulossa taas näyttäytyvät heikentyneinä sosiaalisina leikkitaitoina, jolloin lapsi hakeutuu leikkimään yksin sekä abstraktien konseptien heikommassa ymmärtämisessä, jolloin lapsen kuvitteellinen leikki ja leikin järjestelmällisyys ovat vähentyneet. Aistimuksille voi myös olla ali- tai yliherkkä, jolloin lapsi saattaa välttää liikettä tai päinvastoin hakea ylen määrin liikettä. Lapsen leikissä voi olla myös vähemmän tutkiskelua, karkeamotoriikkaa vaativia toimintoja tai esineiden käsittelyä, enemmän harhailua, muiden tarkkailua ja yksinleikkiä tai rajoittuneita leikkitoimintoja. (Knox & Mailloux 1997: 183–184.)

3.3 Leikin arviointi toimintaterapiassa

Toimintaterapian on oltava asiakkaan luottamuksen arvoista. Toimintaterapiapalveluiden tulee perustua systemaattiseen, yhtenevään tietoon (Polgar & Thomas 2000: 3). Täten esimerkiksi arviointimenetelmien rooli toimintaterapiassa on keskeinen (Sumsion 1999: 16). Standardoitujen arviointimenetelmien käyttö tuo luotettavuutta toimintaterapeutin työlle, koska tällaisten menetelmien taustalla on tutkimuksia. Kielhofnerin mukaan tutkimus tarjoaa taitotietoa toimintaterapeuteille ja lisäksi näyttöä toimintaterapian vaikuttavuudesta (Kielhofner 2006: 3).

Lapsen kyky leikkiä on tärkeä arvioinnin kohde toimintaterapiassa. Arvioinnin keskiössä on toiminta, jolle arviointimenetelmä ja sen taustalla vaikuttava malli antaa käsitteitä (Hautala & Hämäläinen & Mäkelä & Rusi-Pyykönen 2011: 124). Leikin havainnointi antaa paljon tietoa lapsen tilanteesta (Schaaf & Burke 1997: 95), esimerkiksi lapsen fyysisistä ja kognitiivisista kyvyistä, sosiaalisesta osallistumisesta, mielikuvituksesta, itsenäisyydestä, selviämistaidoista ja lapsen ympäristöstä (Knox 2008: 55; Knox ym. 1997: 185). Oikeanlaista interventiota on haastavaa, tai jopa mahdotonta tarjota, ellei tiedä mitä asioita asiakkaan tilanteessa katsoa. Ja päinvastoin, kun tunnistetaan asiakkaan tarve, tarkka arviointi ja interventio ovat mahdollista (Brown & McDonald 2009: 73; Knox 2008: 55; Kielhofner 2006: 5). Tämän vuoksi on tärkeää, että toimintaterapeutti todella hallitsee standardoidun arviointimenetelmän, ja täten käyttää sitä oikein.

Leikki kiinnostaa toimintaterapeutteja, sillä se on yksi merkittävimmistä toiminnoista ihmiselle (Henry 2008: 95; Knox 2008: 55; Knox & Mailloux 1997: 175). Lisäksi Pratt'in (1989) arvion mukaan yli puolet lasten toimintaterapiasta toteutetaan leikin kautta. Aivojen plastisuuden vuoksi muutos ihmisen toiminnallisuudessa on mahdollista. Leikillä on suuri rooli näissä muutoksissa, sillä erityisesti itseohjautuva toiminta tukee esimerkiksi kuntoutumista. (Schaaf & Burke 1997: 90–91.) Leikki on myös merkki lapsen hyvinvoinnista, eli fyysisestä- ja sosiaalisesta terveydestä sekä mielenterveydestä (Henry 2008: 95; Knox 2008: 55). Toimintaterapiassa terveyttä ei nähdä pelkästään sairauden poissaolona, vaan yleisenä hyvinvointina, esimerkiksi lapsen sitoutumisena mielekkääseen leikkiin.

Leikki itsessään on mielekästä toimintaa ja lapsen kehitykselle tärkeää (Pfeifer & Queiroz & Santos & Stagnitti 2011; Henry 2008: 95). Vygotskyn mukaan kuvitteellinen leikki on jopa kärkekijä lapsen kehityksessä. Se on kuin ikkuna lapsen mieleen. Ilman kuvitteellisen leikin arviointia ymmärrys lapsen kehityksestä jää vajaaksi. (Stagnitti ym.

2009: 90.) Toimintaterapeuttien ammatilliseen rooliin kuuluu mahdollistaa tuki kaikkien lasten leikille (Knox. ym. 1997: 184). Miten tämä voitaisiin saavuttaa ilman soveltuvia arviointimenetelmiä? Nimittäin vaikka leikin tärkeys on tunnistettu jo aikoja sitten, harva toimintaterapeutti käyttää standardoituja arviointimenetelmiä. Tämän ajatellaan johtuvan siitä, että leikkiä on haastavaa arvioida sen luonnollisessa ympäristössä, leikkiä on vaikea määrittää ja luotettavia, valideja arviointimenetelmiä leikin arviointiin kliinisissä ympäristöissä ei ole ollut saatavilla. (Knox 2008: 55–56.)

4 ChIPPA:n käännöksen tarpeen kartoitus kyselytutkimuksella

4.1 Aineiston kerääminen kyselytutkimuksella

Opinnäytetyön edetessä tuli ilmi, että tarvitaan lisää tietoa siitä, onko ChIPPA-2:lle tarvetta Suomessa ja suomenkielisenä. Opinnäytetyön aikataulua ja resursseja ajatellen kysely on tehokas tapa saada tietoa monelta henkilöltä. Kyselyllä aineisto kerätään standardoidusti ja otos muodostuu tietystä kohdejoukosta. Kyselyllä voi selvittää tosiasioita, käyttäytymistä, tietoa, arvoja, asenteita, uskomuksia, käsityksiä ja mielipiteitä (Hirsjärvi & Remes & Sajavaara 2009: 193–197). Kyselyitä suositellaankin käytettävän, kun halutaan tietoa tietyn yhteisön tarpeista. Kyselyä varten on lisäksi toivottavaa saada mahdollisimman suuri otos. (Kielhofner 2006: 28.) Silti valtaosa kyselytutkimuksista tehdään ajallisista ja kustannuksellisista syistä suhteellisen pienellä otannalla (Forsyth & Kvizin 2006: 102). Toteutimme verkkokyselyn tarpeesta suomenkieliselle ChIPPA-2:lle (Liite 1) käyttäen Google formsia. Lähetimme kyselyn huhtikuussa 2018 Suomen Toimintaterapeuttiliiton välityksellä Suomessa työskenteleville toimintaterapeuteille. Toivoimme tämän avulla saavamme mahdollisimman ison otannan.

Hirsjärvi ym. 2009 varoittavat, että verkkokyselyissä on riski kadolle, eli vastaamattomuudelle. Suomessa verkkokyselyitä tehdään niin paljon ja osa huonolaatuisesti, että vastaajia on haastavaa saada kiinnostumaan, vaikka aihe olisi tärkeä. Niistä vastauksista jotka saadaan, ei taas ole varmuutta siitä, miten vakavasti ja onnistuneesti kyselyyn vastattiin eikä tiedetä kuinka perehtyneitä vastaajat olivat kyselyn aiheeseen (Hirsjärvi ym. 2009: 195–198). Otimme kyselyä laadittaessa huomioon nämä haasteet. Jotta kysely olisi validi, on mietittävä mitä kysely koskee, kenelle se on, sekä miksi ja miten asia kysytään (Kielhofner 2006: 171). Saadaksemme käsityksen vastaajien suhteesta kyselyn aiheeseen, aloitimme kyselyn täsmällisillä kysymyksillä siitä, kauan vastaaja on toiminut toimintaterapeuttina ja kuinka kauan tästä ajasta hän on työskennellyt lasten kanssa. Siltä varalta, että vastaaja ei ole ikinä kuullut ChIPPA:sta, kokosimme kyselyn väliin kiteytetyn infon arviointimenetelmästä ennen kuin kysyimme kiinnostuksesta käyttää sitä.

Kyselylomakkeen laadintaa ohjasi Hirsjärven ym. (2009: 202–204) sekä Forsythin ym. (2006: 91–106) keskeiset ohjeet. Muotoilimme kyselyn selkeäksi, kysymykset mahdollisimman spesifiksi ja lyhyiksi, suosimme monivalintavaihtoehtoja ja tarjosimme 'ei mielipidettä' -vaihtoehtoa sekä harkitsimme kysymysten määrään, asettelun ja järjestyksen. Asetimme ohjeiden mukaan avoimia kysymyksiä kohtiin, joissa emme

olleet varmoja tarjosimmeko kaikki mahdolliset vaihtoehdot. Suunnittelimme kyselyn niin, että siihen oli yksinkertaista, helppoa ja nopeaa vastata, esimerkiksi suositellun kevyen rakenteen avulla. Keveyttä kyselyyn toi muun muassa se, että yhdellä sivulla oli vain muutama kysymys ja jos vastasi yhteen kysymykseen 'ei', kehoitimme siirtymään seuraavaan osioon ja välttämään aiheettomat lisäkysymykset. Liitimme sähköpostiin lähetekirjeen (Liite 2), jossa kerroimme kyselyn tarkoituksesta, tärkeydestä ja merkityksestä vastaajalle, kuten ohjeistetaan. Pyysimme palautusta viimeistään kahden viikon sisään ja kiitimme jo etukäteen vastaajan ajasta.

4.2 Aineiston tulkinta

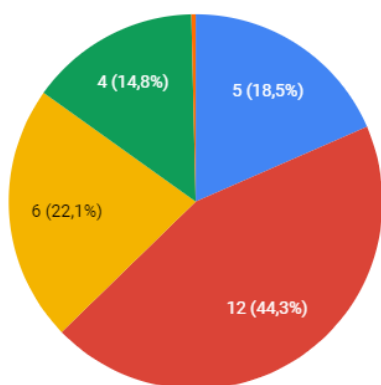
Aineiston tulkinta on laaja prosessi, jonka tekemiseen on useita lähtökohtia. Aineistoa käsitellään niin, että se vastaa opinnäytetyön kysymykseen. Kyselyillä kerätään yleensä määrällinen aineisto, mutta avoimet kysymykset lisäävät kyselyyn myös laadullisen tutkimuksen piirteitä (Kielhofner 2006: 28). Kvantitatiivinen aineisto siirretään tietokantaohjelmaan, mitä käytetään sitten tilastolliseen analyysiin. Kvalitatiivinen aineisto taas on usein sanallisessa muodossa ja se käydään jaotellen läpi, kunnes löydetään pääteemat. (Kielhofner 2006: 43–44.) Koska käytimme Google formsia, meidän ei tarvinnut enää syöttää kyselytutkimuksen tuloksia erilliseen tietokantaohjelmaan; Google forms ajoi tämän asian. Kyselyn sisältäessä myös vain yhden avoimen kysymyksen, jossa oli mahdollista lisätä vastaus valmiiksi tarjottujen lisäksi, laadullista aineistoa ei tarvinnut merkittävästi litteroida, pelkistää tai muulla tapaa käsitellä.

Kyselytutkimuksen tarkoitus oli selvittää ChIPPA:n käännöksen tarvetta. Kohta 1 Perustiedot, sisältäen kysymykset 1.1–1.8, selvitti nimensä mukaisesti vastaajiin liittyviä perustietoja, kuten ikää, toimintaterapeuttina ja lasten kanssa työskenneltyä aikaa, työympäristöä sekä työssä käytettyjä ”työkaluja”. Kohta 2 ChIPPA (*Child Initiated Pretend Play Assessment*) puolestaan selvitti vastaajien tietämystä kyseisestä arviointimenetelmästä ja sitä, olivatko he aikaisemmin käyttäneet menetelmää. Se myös kuvasi ChIPPA:a lyhyesti niille, jotka eivät olleet kuulleet arviointimenetelmästä, selvitti vastaajan käsityksen tämän omasta englannin kielen taidosta, kiinnostuksen menetelmää kohtaan yleisesti ja kiinnostuksen tarkemmin sen käytöstä niin englannin- kuin suomenkielisenäkin. Kyselyn lopuksi kiitimme vastaajia ja tarjosimme heille mahdollisuuden ottaa meihin yhteyttä, mikäli he olisivat kiinnostuneet olemaan mukana ChIPPA:n käännöstyöprosessissa.

Vastausprosentti (*response rate*) lasketaan pääsääntöisesti kaavalla vastanneiden määrä jaettuna kyselyn tavoittaneiden kokonaismäärällä. Vastauksia tulee yleensä vähemmän verkkokyselyistä, kuin kasvotusten haastatellen. Onnistunutta vastausprosenttia on vaikea määritellä, mutta sille on olemassa viitteitä. (Forsyth & Kviz 2006: 105.) Tarkkaa määrää sille, kuinka monelle kysely lähetettiin, on vaikeata sanoa. TOI-liiton sivuilta löytyy kuitenkin vuoden alussa julkaistu artikkeli, jonka mukaan liitossa olisi yli 3000 jäsentä (Toimintaterapeuttiliitto 2018). Koska kysely lähetettiin toukokuusta, voidaan kyselyn tavoittaneiden määräksi laskea tuo yli 3000. Vastausprosentin laskemiseksi käytämme tässä opinnäytetyössä 3300. Vastaaajia kyselylle oli 27, joten vastausprosentiksi muodostuu noin 0,8 %. Tähän mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä on pohdittu. Kaikki kyselyn vastaanottaneet eivät työskentele lasten parissa, kenties tehden kyselyyn vastaamisen turhalta tuntuva. Myös yksilöllinen kiinnostus aihetta kohtaan, se huomaako kyselyä muun sähköpostin joukosta, kokemus siitä, ettei aika riitä, tai muut yksilölliset syyt ovat voineet vaikuttaa vastaamiseen.

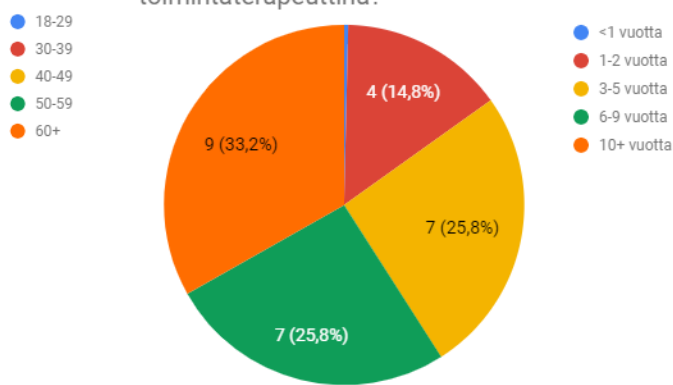
4.3 Aineiston tulokset

1.1 Ikäsi:

Kuvio 1. Vastanneiden ikäjakauma

1.2 Kauanko olet toiminut toimintaterapeuttina?

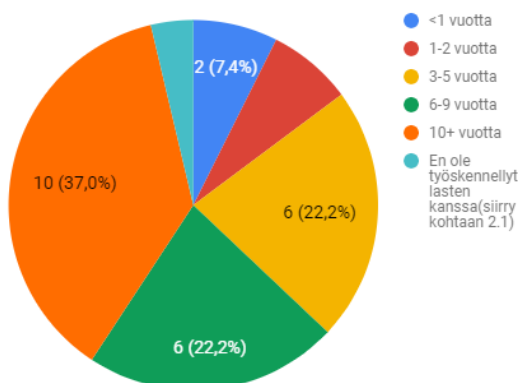

Kuvio 2. Toiminut toimintaterapeuttina

Kyselyyn vastanneista suurin osa, 12 (44,4 %), oli iältään 30–39-vuotiaita, ja toiseksi suurimpaan ryhmään, 40–49-vuotiaisiin, kuului vastaajista kuusi (22,2 %). Merkittävä osa, yhdeksän (33,3 %), vastanneista oli työskennellyt yli 10 vuotta toimintaterapeuttina. Toiseksi suurimmat ryhmät muodostivat 3–5 vuotta ja 6–9 vuotta työskennelleet; kumpaankin ryhmään kuului seitsemän (25,9 %) vastaajaa. Yhtään vastausta ei tullut kohtaan <1 vuosi. Vastaajilla oli siis suurimmaksi osaksi pitkä työkokemus

toimintaterapeutina toimimisesta. Yhtä vastaajaa lukuun ottamatta kaikki olivat työskennelleet lasten parissa. Siinäkin suurimman ryhmän, 10 (37,0 %) vastaajaa, muodosti yli 10 vuotta lasten parissa työskennelleet. Samaan tapaan, kuin aiemmin, jaettu toinen sija oli 3–5 ja 6–9 vuotta työskennelleillä, kuusi (22,2 %) molemmissa. Myös alle vuoden lasten parissa työskenteleviä toimintaterapeutteja löytyi kaksi (7,4 %). Vain kaksi (7,7 %) lasten parissa työskennelleistä toimintaterapeuteista kertoi, ettei enää työskentele lasten kanssa.

1.3 Kauanko olet työskennellyt lasten kanssa?

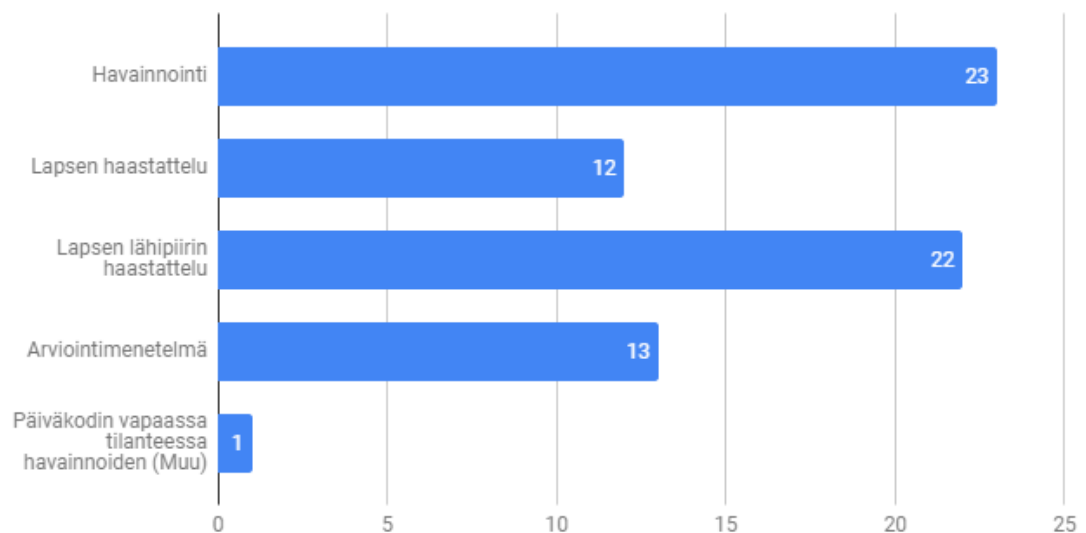
Kuvio 3. Lasten parissa työskennelty aika

Seuraavassa kohdassa kysyttiin, millaisessa ympäristössä terapeutti oli työskennellyt lasten kanssa. Tästä johtuen yksi vastaajista, joka ei ollut työskennellyt lasten kanssa, ei ole mukana kohdassa 1.5. Kohdassa 1.5 ja 1.7 oli annettu mahdollisuus valita useampi vaihtoehto, ja kohta 1.8 oli avoin. Nämä siis vaikuttavat seuraavissa kohdissa esiintyviin vastausvaihtoehtoihin ja vastausten määrään. Lähes kaikki, 21 (80,8 %), kohdassa 1.5 vastanneista ilmoittivat työskennelleensä lapsen luonnollisessa ympäristössä. Tämän tarkennettiin tarkoittavan esimerkiksi lapsen kotia, koulua ja päiväkotia. Poliklinikoilla työskenteli 14 (53,8%) toimintaterapeuttia, osastoilla kymmenen (38,5 %) ja vastaajista kahdeksan lisäsi kohtaan ”Muu” oman vaihtoehdon. ”Muu”-kohtaan oli vastannut viisi (19,2 %) henkilöä jossain muodossa ”Vastaanotolla”. Kaksi heistä oli ilmaissut, että yksityisellä tai omalla vastaanotolla. Kaksi oli vastannut terveyskeskuksessa ja yksi ”kurssityö, hotelli tai kuntoutuslaitos”. Nämä on tarkennettu kaavioon 1.5.

Suurin osa, 23 (88,5 %), lasten parissa työskennelleistä toimintaterapeuteista oli arvioinut lapsen leikkiä. Heidät, jotka vastasivat tähän kieltävästi (kolme eli 11,5 %), ohjeistettiin ohittamaan kohdat 1.7–1.8, ja siirtymään suoraan kohtaan 2.1. Kohtaan 1.7 vastanneista kaikki 23 olivat arvioineet lapsen leikkiä havainnoimalla. Yhtä

lukuunottamatta kaikki olivat haastatelleet lisäksi lapsen lähipiiriä. Hieman yli puolet, 12 (52,2 %), vastaajista kertoi haastatelleensa lasta itseään. Hieman yli puolet, 13 (56,5 %), kertoi käyttäneensä myös jotakin arviointimenetelmää. Tähän pyysimme tarkennusta kohdassa 1.8. Vain yksi (4,3 %) lisäsi jotain kohtaan "Muu": "Päiväkodin vapaassa tilanteessa havainnoiden".

1.7 Miten olet arvioinut lapsen leikkiä? (Saa valita useamman)

Kuvio 5. Tavat, joilla terapeutti on arvioinut lapsen leikkiä

Arviointimenetelmistä eniten käytetyksi osoittautui SIP-DC-viitekehys, jota 8/13 (61,5 %) vastaajista kertoi käyttävänsä. ChIPPA:a käytti kuusi (46,1 %), joista kaksi oli tarkentanut soveltavansa sitä jollain tapaa. Muita yleisesti käytettyjä arviointimenetelmiä olivat RALLA ja Lucid, joista kumpaakin käytti neljä (30,8 %), sekä M-FUN ja MAP, joita kumpaakin käytti kaksi (15,4 %). Vastauksista löytyi myös useampi arviointiväline, joita vain yksi kertoi käyttävänsä. Näitä olivat muun muassa Sensory profile, SIPT, VMI, MVPT-3, SPM, COSA, COPM, DOTCA-Ch, RKPPS, ToP ja TOES. Lisäksi listattuna oli kolme ei-arviointimenetelmää, joita olivat Learn To Play, kliininen havainnointi ja toiminnan havainnointi.

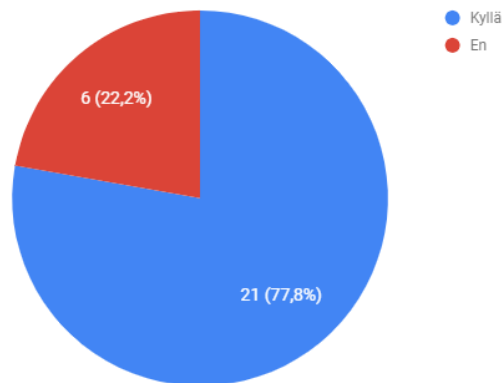
Taulukko 1. Arviointimenetelmät, joita terapeutti on käyttänyt

1.8 Mitä arviointimenetelmiä olet käyttänyt?	
Arviointimenetelmä	Käyttäjien määrä
SIP-DC	8
ChIPPA	6
Ralla	4
Lucid	4
M-fun	2
Map	2
SIPT	1
Sensory profile	1
VMI	1
MVPT-3	1
SPM	1
COSA	1
COPM	1
DOTCA	1
Test of Environment (TOES)	1
Test of Playfulness (ToP)	1
Knox Play Scale	1

Kuten aiemmin mainittu, kohdassa 2 selvitettiin muun muassa sitä, oliko toimintaterapeutti aiemmin kuullut ChIPPA:sta tai käyttänyt sitä. Lukuun ottamatta kohtaa 2.2, kaikissa kohdissa oli 27 vastaajaa. Näistä 27 vastaajasta suurin osa, 21 (77,8 %), oli kuullut ChIPPA:sta. Heitä, jotka vastasivat kieltävästi tähän kohtaan (kuusi eli 22,2 %), ohjeistettiin siirtymään lukemaan “Lyhyt kuvaus ChIPPA:sta”. Heistä, jotka olivat kuulleet ChIPPA:sta aikaisemmin, vain kolmasosa eli seitsemän vastaajaa (33,3 %) kertoi käyttäneensä ChIPPA:a. Tähän kohtaan oli alunperin vastannut 22 henkilöä,

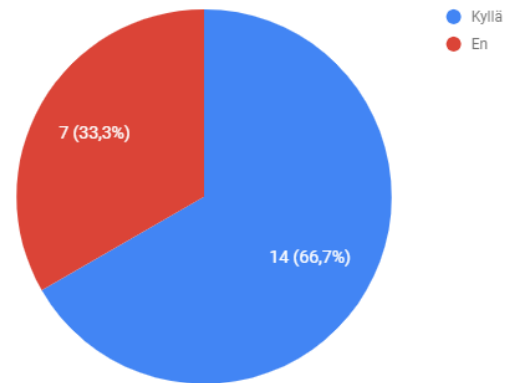
vaikka vain 21 ohjeistettiin siirtymään tähän kohtaan. Tulos on korjattu taulukkoon ja prosenttuaalisiin osuuksiin.

2.1 Oletko aiemmin kuullut ChIPPA:sta?

Kuvio 6. Onko toimintaterapeutti kuullut ChIPPA:sta

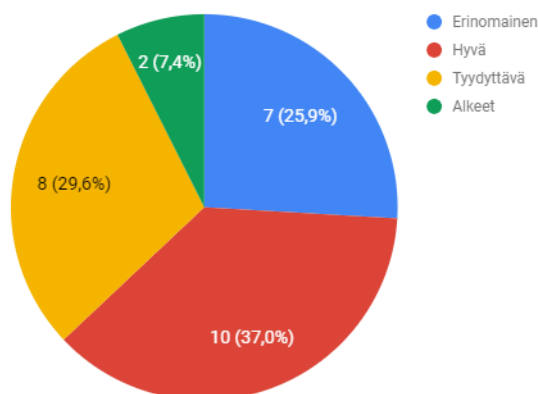
2.2 Oletko käyttänyt ChIPPA:a?

Kuvio 7. Onko toimintaterapeutti käyttänyt ChIPPA:a

Kohdassa 2.3 haluttiin selvittää, millainen englannin kielen taito vastaajilla oli kysymällä heidän kokemustaan asiasta. Suurin osa, 10 (37,0 %), vastasi kokevansa kielitaitonsa erinomaiseksi. Kahdeksan (29,6 %) vastaajista koki sen hyväksi ja seitsemän (25,9 %) tyydyttäväksi. Vain kaksi (7,4 %) koki omaavansa ainoastaan alkeet.

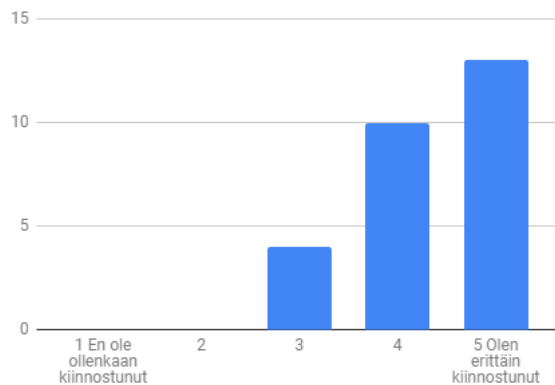
2.3 Millaiseksi koet englanninkielen taitosi?

Kuvio 8. Toimintaterapeuttien englannin kielen taito

Kolme viimeistä kohtaa, 2.4, 2.5 ja 2.6, selvittivät vastaajien kiinnostusta ChIPPA:a kohtaan. Kaikki olivat asteikolla 1–5, jossa 1 oli “En ole ollenkaan kiinnostunut” ja 5 oli “Olen erittäin kiinnostunut”. Kohdassa 2.4 kysyttiin, olisiko vastaaja kiinnostunut tutustumaan ChIPPA:an enemmän. Suurin osa, 13 (48,1 %), vastasi 5. Toiseksi suurin määrä vastaajista, kymmenen (37,0 %), vastasi 4, ja loput, neljä (14,8 %) vastasivat 3. Kukaan ei siis vastannut 1 tai 2.

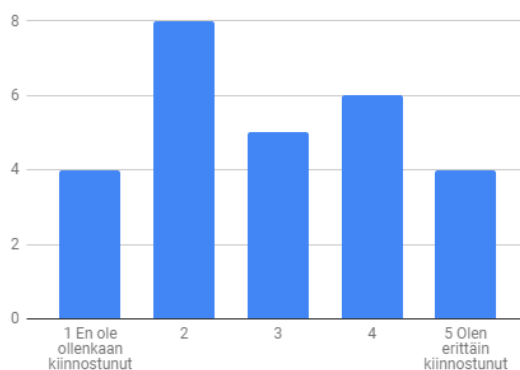
2.4 Olisitko kiinnostunut tutustumaan ChIPPA:an enemmän?

Kuvio 9. Toimintaterapeuttien kiinnostus ChIPPA:a kohtaan

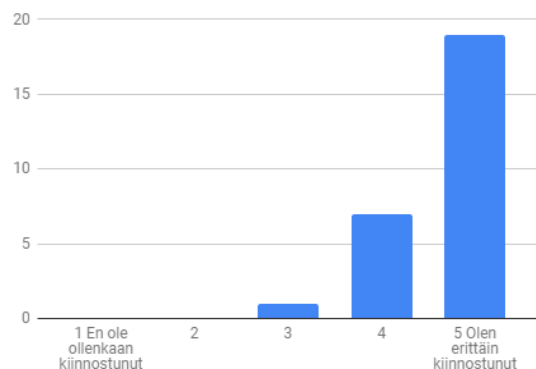
Kohdassa 2.5 kysyttiin, olisiko vastaaja kiinnostunut käyttämään ChIPPA:a englanninkielisenä. Tässä kohdassa vastauksissa oli paljon hajontaa. Sekä 1 että 5 saivat neljä (14,8 %) vastausta. Suurin osa, kahdeksan (29,6 %), vastasi 2, toiseksi suurin joukko, kuusi (22,2 %), vastasi 4 ja loput viisi vastaajaa (18,5 %) vastasivat 3. Kohdassa 2.7 kysyttiin muutoin samaa, mutta kyseessä olisi suomenkielinen ChIPPA. Kohdasta 2.6 poiketen kaikki vastaukset sijoittuivat pelkästään välille 3–5. Näistä merkittävä enemmistö, 19 (70,4 %), vastasi 5. Seitsemän vastaajista (25,9 %) vastasivat 4 ja vain yksi (3,7 %) vastasi 3.

2.5 Olisitko kiinnostunut käyttämään ChIPPA:a englanninkielisenä?

Kuvio 10. Toimintaterapeuttien kiinnostus käyttää ChIPPA:a englanniksi

2.6 Olisitko kiinnostunut käyttämään ChIPPA:a suomenkielisenä?

Kuvio 11. Toimintaterapeuttien kiinnostus käyttää ChIPPA:a suomeksi

4.4 Tulosten tarkastelu

Aineiston keruutakin kriittisempi vaihe on tulosten analysointi. Tulokset muutetaan ymmärrettävään muotoon, jotta ne voidaan jakaa eteenpäin, mutta samalla niitä tulee tarkastella kriittisesti. Tuloksia analysoidessa tulee myös pohtia niiden luotettavuutta. (Kielhofner 2006: 44.) Kyselyn perusteella voidaan päätellä, että suurin osa toimintaterapeuteista käyttäisi ChIPPA:a mieluummin suomen- kuin englanninkielisenä. Lukuun ottamatta yhtä vastaajista, kaikki työskentelevät tai ovat työskennelleet lasten parissa. Lisäksi suurimmalla osalla vastaajista on useiden vuosien työkokemus toimintaterapiasta tai toimintaterapiasta lasten kanssa. Voidaan siis päätellä, että tulos heijastaa kentällä lasten parissa työskentelevien toimintaterapeuttien mielipidettä.

Kyselystä tuli myös esille, että moni lapsen leikin arviointia tehnyt toimintaterapeutti käyttää tai on käyttänyt työssään arviointimenetelmiä. Lisäksi kysely osoittaa, että myös ChIPPA:a käytetään jo jonkin verran. Tosin osa tarkensi soveltavansa sitä jollain tapaa. Englannin kielen taitoa kysyttiin, jotta se voitaisiin huomioida tuloksia tarkasteltaessa. Jos esimerkiksi todella moni olisi kokenut kielitaitonsa heikoksi, olisi se voinut liioitella kohdan 2.7 (kiinnostus käyttää ChIPPA:a suomenkielisenä) tuloksia. Kyselymme perusteella suurin osa kuitenkin koki kielitaitonsa joko erinomaiseksi tai hyväksi. Näin ollen kohdasta 2.7 saadut tulokset ovat luotettavampia.

Kyselytutkimuksen tulosten luotettavuutta hieman heikentää otannan pieni koko. Lopulta vain 27 toimintaterapeuttia vastasivat kyselymme. Tulokset siis edustavat vain pientä osaa toimintaterapeuteista. Lisäksi kyselyyn vastaamisen ollessa vapaaehtoista on mahdollista, että vain asiasta kaikkein innostuneimmat ja kiinnostuneimmat vastasivat kyselyyn. Tämä voi näkyä tuloksissa siten, että kiinnostus ChIPPA:a kohtaan on suhteessa suurempi kuin se todellisuudessa tai suuremmassa otannassa olisi. Yleisesti ottaen kyselyyn pyritään samaan sattumanvarainen otos, jotta tulokset voidaan yleistää (Kielhofner 2006: 28). Meillä ei ollut mahdollisuutta kontrolloida esimerkiksi vastaajien monipuolisuutta. Emme tiedä tuliko vastauksia ympäri Suomea vai esimerkiksi useita samasta yksiköstä. On mahdollista, että saamastamme 27 vastauksesta miltein kymmenen on Espoon lasten kuntoutuspalveluista. Kaiken kaikkiaan kyselystä saadut tulokset ovat kuitenkin luotettavia. Ne myös tukevat työmme tarvetta.

5 Käännöstyö

5.1 Arviointimenetelmän mukauttaminen toiseen kulttuuriin

Toimintaterapiassa on tyypillistä käyttää arviointimenetelmää, joka on kehitetty toisessa maassa. Tällöin on kuitenkin tärkeää todeta kulttuurinen sopivuus, jotta arviointitulos olisi asiakkaalle reilu. On nimittäin mahdollista, että arviointitulos on heikko kulttuurisista eroista johtuen, ei siksi että asiakkaalla olisi haasteita. Tätä kutsutaan kulttuuriseksi haitaksi (*cultural disadvantage*), jonka on todettu esiintyvän jo 1910-luvulta lähtien. (Pfeifer ym. 2011.) Ilmiö ei siis ole uusi, mutta monen arviointimenetelmän kohdalla kulttuurisen pätevyyden selvittäminen on edelleen kesken. Käsitteeseen kulttuuri lasketaan myös erilaiset alakulttuurit, esimerkiksi vähemmistöryhmät valtakulttuurin joukossa.

Leikki esiintyy aina kulttuurin kontekstissa ja ilmentää kulttuurin perspektiiviä, arvoja ja käytöstapoja (Cooper 2009: 32–33; Anderson 1997: 57). Lapsi oppii jäljittelemään tietylle kulttuurille ominaisia tapoja ja esineiden käyttöä peilisolujärjestelmän kautta. Peilisolujärjestelmällä tarkoitetaan samojen aivosolujen aktivoitumista havainnoidessa toisen toimintaa, kuin tehdessä sitä itse. (Helenius ym. 2013: 61–74.) Kulttuuriin mukauttamisessa on huomioitava neljä piirrettä Alotaibin ja Naserin (2008) mukaan: semanttinen, idiomaattinen, kokemuksellinen ja konseptuaalinen vastaavuus. Näillä tarkoitetaan sisällöllisen merkityksen samankaltaisuutta, sanontojen käännöstä kohdekielille, tyypillisten toimintojen vastaavuutta kulttuurien välillä ja käsitteiden yhteneväisyyttä. Henkilöiden, jotka kääntävät materiaalin, on tunnettava hyvin sekä alkuperäinen kieli kuin kohdekielikin sekä materiaalin merkitys (Cole 2013). Tästä syystä on hyvä, että meillä on ymmärrys toimintaterapiasta ja sen arviointikäytännöistä. Tämä on suurin etumme suhteessa ammattilaisiin, jotka suomentavat työkseen.

Maailman terveysjärjestön (WHO) suositus on mukauttaa jo olemassa olevia arviointimenetelmiä toiseen kulttuuriin sopiviksi, mikä on nopeampaa ja edullisempaa, kuin uuden menetelmän kehittäminen. Tämä mahdollistaa vuoropuhelun ja laajemman asiantiedon vertaamisen myös eri kulttuurien välillä. Huomioitavia muuttujia kulttuurisessa soveltuvuudessa ovat kieli, sisältö ja aika, jotka kuuluvat arvioinnin suorittamiseen. Arviointimenetelmän mukauttaminen haluttuun kulttuuriin pitää sisällään menetelmän kääntämisen halutulle kielelle ja lisäksi menetelmän koekäytön. (Pfeifer ym. 2011.) WHO:n suositusten mukaan alkuperäisestä tuotoksesta laaditaan ensin raakakäännös, joka annetaan asiantuntijapaneelin läpikäytäväksi. Seuraavaksi suoritetaan

takaisinkäännös, jonka jälkeen toteutetaan käyttökokeilu ja työstetään viimeinen versio. Lopuksi prosessi dokumentoidaan (WHO 2017).

5.2 Käännöstyö käytännössä

Toinen tärkeä osa opinnäytetyötä oli aloittaa arviointimenetelmän käännösprosessi. Kummallakin meistä on erinomainen suomen ja englannin kielen osaaminen, mutta kumpikaan meistä ei ole aikaisemmin tehnyt käännöstyötä, joten perehdyimme kääntämiseen liittyvään teoriaan. Kääntämisessä voidaan nähdä kaksi pääasiallista näkökulmaa, jotka määrittävät sitä, mihin kääntämisessä keskitytään. Yhtenä ääripäänä on ajatus siitä, että käännöksen tulee muistuttaa mahdollisimman paljon alkuperäistä tekstiä sanavalinnoiltaan ja kieliasultaan. Toisen ajattelutavan mukaan kääntämisessä tärkeintä on säilyttää alkuperäisen tekstin sisältö ja merkitys. (Cole 2013.)

Huomasimme omassa työssämme etenkin alkuun pohtivamme paljon sitä, kumpaa käännöstapaa meidän tulisi noudattaa enemmän. Luonnollisesti käännöksessä on piirteitä molemmista ajattelutavoista. Huomasimme melko varhain, että alkuperäinen englanninkielinen teksti ei kääntyisi selkeälle suomenkielelle sellaisenaan. Teksti sisältää myös jonkin verran epäjohdonmukaisuutta. Esimerkiksi yhdessä kappaleessa puhutaan sekä lapsesta että lapsista ja aikamuodot ovat sekaisin preesensissä ja imperfektissä. Lisäksi välillä puhutaan lapsesta toimijana, välillä taas nukesta toimijana. Pääitimme systemaattisesti pitää lapsen toimijana, joka saa nukea tekemään erinäisiä asioita. Tästä johtuen keskityimme painottamaan merkityksen säilyttämistä ja, jos suinkin mahdollista, tekstin muotoilua.

Käytännössä kumpikin meistä käänsi puolet tekstistä, joka oli kokonaisuudessaan noin 40 sivua. Jotta tekstimme keskeisimmät termit pysyisivät yhtenäisinä, aloimme melko pian kerätä keskeisimpiä termejä ja niistä käyttämiämme käännöksiä yhteiseen tiedostoon. Tapasimme myös usein kasvotusten tai Skype-yhteydellä, jolloin luimme toistemme käännöksiä ja keskustelimme niistä heränneistä kysymyksistä. Lopuksi kävimme vielä läpi molemmat käännökset ja pyrimme varmistamaan niiden yhdenmukaisuuden. Huomasimme, että käännöksemme eroavat hieman toisistaan, mutta ovat pääasiassa yhtenäisiä. Kyseessä on kuitenkin raakakäännös, joten sitä tullaan vielä hiomaan. Itse keskityimme erityisesti poimimaan ja kääntämään keskeisimpiä termejä, jotka esitetään luvussa 5.3.

Käännöstyön edetessä tuli esille useampi termi, joille ei Suomessa ole käytössä yhteneväistä käännöstä, ja pohdimme paljon merkityseroja englannin ja suomen kielen välillä. Monessa kohdassa termin suora käännös ei toiminut. Esimerkiksi "arbitrary rule" on suomeksi omavaltainen tai mielivaltainen sääntö. Kuitenkin ChIPPA:n asiayhteydessä tämä vaikuttaa enemmän myöhemmin lisätyltä säännöltä, joten päädyimme käyttämään termiä "lisäsääntö". Yksi keskeinen käsite ChIPPA:ssa on myös "Object Substitution", joka herätti paljon keskustelua. Puhutaanko korvaavasta esineestä vai esineen korvaamisesta? On tehtävä ero sen välillä, puhutaanko esineestä vai teosta, ja valittava termi sen mukaan kumpaa haluaa korostaa. Useimmissa tapauksissa kyseessä on jälkimmäinen.

"Model"-sanaan liittyvät termit osoittautuivat haasteellisiksi, sillä emme löytäneet yhtäkään lähdettä, jossa niitä olisi käytetty samalla tavalla. ChIPPA:ssa ne liittyvät havainnoijan toteuttamiin ennalta määriteltymiin tekoihin, joista lapsen on mahdollista ottaa mallia. "Mallintamis"-sanaa käytetään usein eri yhteydessä, mutta myös opetusmenetelmänä. Koimme sen kuvaavan hyvin myös ChIPPA:ssa olevaa termiä. Aikaisemmasta kirjallisuudesta löytyi erilaisia käännöksiä termille "conventional play". SOCCA:ssa esimerkiksi käytettiin termiä "oikea leikki". Huomattavasti useammin termi on käännetty joko "tavanomaiseksi leikiksi" tai "perinteiseksi leikiksi". Itse päädyimme käyttämään "tavanomaista leikkiä".

5.3 Keskeisimmät termit

Seuraavaan taulukkoon on koottu keskeisiä termejä, jotka toistuvat ChIPPA:ssa usein ja ovat oleellisia manuaalin ymmärrettävyyden kannalta. Taulukko toimii esimerkkinä tekemästämme työstä käännökseen liittyen. Taulukko on hyödyllinen myös jatkon kannalta, kun suomenkielistä versioita muokataan ja hiotaan. Osassa termeistä on tarjottu useampi vaihtoehto. Kyse on tällöin siitä, että sana on saatettu kääntää tekstissä useammalla eri tavalla tilanteesta riippuen tai että emme ole tehneet lopullista päätöstä siitä, mikä toimii parhaiten. Lisäksi, koska käänsimme ainoastaan yhden osan (noin 40 sivua), kaikkia manuaalin keskeisiä termejä ei välttämättä ole listassa.

Taulukko 2. Manuaalin keskeisimmät termit käännöksen kannalta

Englanniksi	Suomennoksemme
Non-play action	Ei-leikillinen teko
Play action	Leikkiteko
Play item	Leikkiesine
Play material	Leikkimateriaali
Play action sequence	Peräkkäisten leikkitekojen sarja
Play pattern	Tapa leikkiä
Play script	Leikin käsikirjoitus
Play session	Leikkiosio / Leikkikokonaisuus / Leikki
Play idea	Leikki-idea
Play scene	Leikkitilanne
Meta play skills	Meta-leikkitaidot

Behavioural action (B)	Käytöksellinen teko (B)
Functional action (f)	Toiminnallinen teko (f)
Repetitive action (R)	Toistuva teko (R)
Elaborate action (e)	Yksityiskohtainen teko (e)
Object substitution	Esineen korvaaminen / Korvaava esine
Deferred imitation	Viivästetty imitaatio

Percentage of elaborate pretend play actions (PEPA)	Yksityiskohtaisten kuvitteellisten leikkitekojen prosentuaalinen osuus (PEPA)
Number of imitated actions (NIA)	Imitoitujen tekojen määrä (NIA)
Number Of Object Substitutions (NOS)	Korvaavien esineiden määrä (NOS)
PEPA, NOS, NIA Conventional	PEPA, NOS, NIA Tavanomainen
PEPA, NOS, NIA Symbolic	PEPA, NOS, NIA Symbolinen

PEPA, NOS, NIA Combined	PEPA, NOS, NIA Yhteenlaskettu
-------------------------	-------------------------------

Conventional toys	Tavanomaiset
Unstructured objects	Strukturoimattomat esineet
Conventional imaginative play session	Tavanomainen kuvitteellinen leikkiosio / leikki
Symbolic play session	Symbolinen leikkiosio / leikki
Absent object	Kuvitteellinen esine

Examiner	Havainnoija
Cubby house	Leikkimaja
Decentration	Desentraatio
Self-initiation	Oma-aloitteellisuus
Flat stick	Jäätelötikku
Modelled action	Mallinnettu teko
Model	Mallintaa
Modelling	Mallintaminen
Arbitrary rule	Lisäsääntö

Play Action Code box	Leikkitekojen koodeille tarkoitettu ruudukko / ruutu
'Prompt' Boxes	Kehoteruudut

'Blocks' of boxes	Ruudukon osiot
Clinical Observations form	Kliiniset havainnot -lomake
THE SCORE SHEET BOOKLET	Pisteytyslomake-vihkonen
Standard Scores Booklet	Standardoidut pisteet -vihkonen

6 Käännöstyön saattaminen eteenpäin

Kolmasosa opinnäytetyöstä oli suunnitella ja varmistaa käännöstyön jatkuminen. Opinnäytetyömme puitteissa ehdimme kääntää materiaalista 40 sivua, mikä on puolet manuaalista. Vierailimme toukokuussa 2018 opinnäytetyötä suunnittelevien ryhmässä esittelemässä työtämme ja ehdottamassa jatkoa, johon suunnittelua aloittavat opiskelijat voivat tarttua. Ryhmästä neljä ilmoitti kiinnostuksen jatkaa. Tapasimme kahta paria myöhemmin kesällä erikseen ja teimme yhdessä suunnitelman jatkolle ja alustavan yhteistyösopimuksen. Yksi pari sitoutui jatkamaan käännöstyötä ja he allekirjoittavat oman sopimuksen Stagnittin kanssa. Toinen pari oli kiinnostunut kirjallisuuskatsauksesta terminologiaan liittyen, mutta ei pysty toteuttamaan työtä ainakaan toistaiseksi.

Kyselyn yhteydessä Etelä-Espoon lasten kuntoutuspalveluiden toimintaterapeutit ilmoittivat haluavansa toimia työelämän yhteistyötahona, käännöksen koekäyttäjinä syksystä 2018 eteenpäin. Vierailimme aihetta jatkavien opiskelijoiden kanssa heidän kokouksessaan elokuussa 2018. Kuntoutuspalveluiden toimintaterapeutit painottivat haluansa sitoutua yhteistyötahoksi pidemmäksikin aikaa. Heidän pääasiallinen rooli jatkossa on toimia tekemämme käännöksen koekäyttäjinä omassa työssään ja antaa siitä palautetta opiskelijoille. Opinnäytetyöntekijät ottavat kommentit vastaan ja hiovat käännöstä niiden avulla sekä mahdollisesti jatkavat käännöstyötä eteenpäin.

Espoon lasten kuntoutuspalveluiden ilmaistua halukkuutensa toimia sitoutuneena yhteistyötahona ChIPPA:n koekäyttäjinä otimme Karen Stagnittiin jälleen yhteyttä. Pyysimme ChIPPA:an kuuluvia leluja koekäyttöön, jotta käännöstä voisi koetella oikeissa arviointitilanteissa lasten kanssa, sen sijaan, että vertaisi vain käännettyä manuaalia alkuperäiseen. Stagnittin kanssa on sovittu arviointimenetelmän lainasta tulevia opinnäytetöitä varten. Hän lähettää Suomeen yhden kappaleen ChIPPA:sta, joka on Espoon toimintaterapeuttien säilytyksessä. Tämä kappale ChIPPA:a on sopimuksen mukaan vain kehitystyötä varten.

7 Pohdinta

Kuvio 12. Opinnäytetyön kulku

Opinnäytetyössä kumpikin opiskelija osallistui pitkälti samoihin tehtäviin. Vaiheistimme opinnäytetyömme siten, että aluksi hankimme yhteistyötahon sekä tarvittavat luvat raakakäännökselle, perehdyimme aikaisempiin opinnäytetöihin ja muuhun aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen. Samalla aloitimme opinnäytetyön raportoinnin. Seuraavaksi laadimme kyselylomakkeen ja lähetimme sen Toimintaterapeuttiliiton kautta toimintaterapeuteille, analysoimme aineiston sekä työstimme ChIPPA-2:n manuaalin osittaista raakakäännöstä. Suunnittelimme myös työn jatkumisen tapaamalla opiskelijoita ja etsimällä yhteistyötahoja raakakäännöksen käyttökokeiluun. Lopuksi raportoimme kyselyn tulokset ja käännösprosessin sekä koululle että Karen Stagnittille. Karen Stagnitti on vastuussa takaisinkäännöksestä opinnäytetyömme jälkeen.

7.1 Opinnäytetyön eettiset periaatteet

Opinnäytetyön jokaisessa vaiheessa noudatimme tiedeyhteisön tunnustamia toimintatapoja rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta. Huolehdimme siitä, että aikaisempiin tuotoksiin viitattiin asianmukaisesti. Opinnäytetyö suunniteltiin, toteutettiin ja raportoitiin sekä tietoaineistot tallennettiin tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten mukaan. Hankimme tarvittavat luvat sekä sovimme kirjallisesti kaikkien osapuolten

oikeudet ja velvollisuudet, vastuut ja tekijöitä koskevat periaatteet sekä opinnäytetyön ja tuotoksen käyttöoikeudet ja säilyttämistä koskevat kysymykset.

Otimme erityisesti huomioon vastuullisuuden julkaisuissa, huomioiden erityisesti työelämän yhteistyötahojen kanssa tietosuojaan liittyvät asiat. (TENK 2012: 6.) Emme jakaneet tuotostamme muille kuin Karen Stagnittille ja opinnäytetyötä jatkaville opiskelijoille. Jatkoa ajatellen kuitenkin neuvottelimme Stagnittin kanssa luvan opiskelijoiden antaa raakakäännös väliaikaisesti toimintaterapeuteille kokeiltavaksi. Toimintaterapeuttien kanssa on tehtävä kirjallinen sopimus heidän roolistaan ennen materiaalin jakamista. Materiaali on vain kehitystyötä varten.

7.2 Opinnäytetyön johtopäätökset

Kuvitteellinen leikki liittyy lapsen kielen kehitykseen, abstraktiin ja loogiseen ajatteluun sekä kerronnallisuuteen. Lisäksi se on yhteydessä lapsen sosiaaliseen kanssakäymiseen ikätovereiden kanssa, sosiaaliseen ja emotionaaliseen hyvinvointiin, itsen-sääätelyyn, luovuuteen ja kykyyn ottaa leikkijän rooli yhdessä muiden kanssa. (Stagnitti 2017.) Leikki tarjoaa aistiärsyksiä, mitä hermosto tarvitsee kehittyäkseen, järjestäytyäkseen, kypsyäkseen ja lopulta mukautuakseen tarkoituksenmukaiseen suhteeseen ympäristön kanssa (Schaaf & Burke 1997: 82–92). Leikin tarjoamat onnistumisen ja pätevyyden kokemukset ovat tärkeitä lapselle, ja jos leikki puuttuu, lapsi saattaa menettää mahdollisuuden kokea vaikuttavuutta (Schaaf & Burke 1997: 93–94). Lapset, jotka eivät kykene leikkimään eivätkä sitoudu kuvitteelliseen leikkiin, tarvitsevat intervention ennemmin tai myöhemmin (Stagnitti 2017).

Toimintaterapeutin rooli leikin arvioinnissa on tunnistaa epäkohdat ja haasteet lapsen leikissä sekä siihen vaikuttavassa ympäristössä. Tämän jälkeen terapeutti voi luoda tilanteita, joilla on positiivinen vaikutus lapseen (Schaaf & Burke 1997: 94). Lapsen leikkiä arvioidessa kliinisissä oloissa on kuitenkin otettava huomioon ympäristön vaikutus lapsen toimintaan. Jos ympäristö on lapselle vieras, jos stimulaatiota on liikaa tai liian vähän tai jos lapsella on turvaton olo, näkyy tämä myös leikissä (Cooper 2009: 36). Vaikka leikin tärkeys on tunnistettu jo aikoja sitten, harva toimintaterapeutti käyttää standardoituja arviointimenetelmiä. Tämän ajatellaan johtuvan siitä, että leikkiä on haastavaa arvioida sen luonnollisessa ympäristössä, leikkiä on vaikea määrittää ja luotettavia, valideja arviointimenetelmiä leikin arviointiin kliinisissä ympäristöissä ei ole ollut saatavilla. (Knox 2008: 55–56.)

Teimme kyselytutkimuksen, jossa halusimme selvittää ChIPPA:n käännöstyön tarvetta. TOI-liiton kautta lähettämämme kysely sai yhteensä 27 vastausta. Yhtä lukuun ottamatta kaikki toimintaterapeutit työskentelevät tai ovat työskennelleet lasten kanssa. Kyselyn tulosten perusteella työelämässä on kiinnostusta arviointimenetelmää kohtaan ja käännökselle on tarvetta. Lisäksi kysely osoittaa, että vain osa lasten kanssa työskentelevistä toimintaterapeuteista käyttää lapsen leikin arvioimisessa standardoituja arviointimenetelmiä. Suunnittelimme kyselyn tukemaan tulosten luotettavuutta. Vaikka tulokset ovat yleisesti ottaen luotettavat, niitä heikentää otannan pieni koko ja mahdollisuus, että kyselyyn vastasivat vain aiheesta valmiiksi kiinnostuneet. Tarkemmin tuloksista kerrotaan luvuissa 4.3 ja 4.4.

Jo 1987 Ottenbacher totesi, että tutkimuksen tavoite toimintaterapiassa on edistää alan tietopohjaa, jotta asiakkaat saavat parhaan mahdollisen kohtelun (Kielhofner 2006: 4). Suomessa tarvitaan enemmän standardoituja arviointimenetelmiä arvioinnin tueksi ja kyselytutkimuksen mukaan ChIPPA voisi olla yksi tällainen. Tavatessamme Espoon toimintaterapeutteja huomasimme, että terapeuttien kesken on eroja esimerkiksi sen suhteen, miten tuttu ChIPPA on. Pääsääntöisesti Turussa opiskelleet ovat tällä hetkellä paremmin tietoisia ChIPPA:sta. On positiivista huomata, että ChIPPA on jo jonkin verran käytössä. Toivomme, että opinnäytetyömme ja aloittamamme käännösprosessin seurauksena ChIPPA tulisi Suomessa laajempaan käyttöön.

7.3 Lopuksi

Kuten aikaisemmin mainittu, maailman terveysjärjestön (WHO) mukaan on nopeampaa ja edullisempaa mukauttaa jo olemassa olevia arviointimenetelmiä toiseen kulttuuriin sopiviksi, sen sijaan, että kehittäisi uuden arviointimenetelmän. Osa menetelmän mukauttamista on sen kääntäminen käyttäjän äidinkielelle. Toimintaterapeuttien on kannattavaa olla mukana käännösprosessissa heidän tuntiessaan alan termistö ja teoria. Uskomme saaneemme aikaan toimivan osittaisen raakakäännöksen, jonka työistö jatkuu välittömästi toisen opinnäytetyöparin toimesta. Tiedostamme kuitenkin, että käännösprosessissa on aikanaan hyödyllistä konsultoida myös ammattikäntäjiä, sillä heillä on parempi osaaminen kääntämisestä.

Opinnäytetyön tuloksia heikentää Linda Hiekkarannan, Sanna Niemisen ja Heini Saaren opinnäytetyö, jossa he selvittivät ChIPPA:n soveltuvuutta suomalaiseen kulttuuriin. He

päätyivät työssään siihen, että ChIPPA englanninkielisenäkin toimii suomalaisilla, 3v 6kk – 3v 11kk ikäisillä lapsilla (Hiekkaranta & Nieminen & Saari 2010: passim). He kuitenkin totesivat opinnäytetyössään sen, että aihe vaatii jatkoselvityksiä muiden ikäryhmien kohdalla ja otoksessa oli jonkin verran eroja alkuperäisiin viitearvoihin 3-vuotiaiden kohdalla. Yhtenä selityksenä tälle he tarjosivat, että 3-vuotiaiden kohdalla ChIPPA:a ei ole tutkittu paljon. (Hiekkaranta ym. 2010: 43.) Kyseinen opinnäytetyö ei näin ollen kumoa omamme merkitystä tai tarvetta. Opinnäytetyö kuitenkin osoittaa sen, että ChIPPA on kulttuurisesti sopiva myös Suomessa 3-vuotiaiden kohdalla. Menetelmä suomenkielisenä tuskin ainakaan alentaisi tätä.

Osa opinnäytetyötämme oli myös varmistaa käännöstyön jatkuminen ja tämän seurauksena yksi opinnäytetyö käännöksestä on jo tekeillä. Opinnäytetyömme ansiosta kehittämistyötä varten lähetetään yksi kappale ChIPPA:a, mikä helpottaa jatkossa aiheesta tehtävien opinnäytetöiden toteutusta ja arviointimenetelmän kulttuurisen soveltuvuuden testausta. Tätä kappaletta säilyttää kehitystyön ajan Espoon lasten kuntoutuspalvelut. Tämän lisäksi ehdotamme jatkoaiheeksi kirjallisuuskatsausta, jossa peilataan osaa käännetyistä termeistä jo suomennettuihin ja käytössä oleviin termeihin. Tämä olisi merkittävää, jotta käännöksestä muovautuisi mahdollisimman adekvaatti.

Lähteet

- Alotaibi, Naser M. 2008. The cross-cultural adaptation of the disability of arm, shoulder and hand (DASH): a systematic review. *Occupational Therapy International*. 15 (3). 178–190.
- Anderson, Reba 1997. The Anthropological Study of Play. Teoksessa Chandler, Barbara E. 1997. *The Essence of Play. A Child's Occupation*. AOTA. 51–77.
- Brasic Royeen, Charlotte 1997. Play as Occupation and as an Indicator of Health. Teoksessa Chandler, Barbara E. 1997. *The Essence of Play. A Child's Occupation*. AOTA. 1–14.
- Brown, Ted & McDonald, Rachael 2009. *Play Assessment: A Psychometric Overview*. Teoksessa Stagnitti, Karen & Cooper Rodney 2009. *Play as Therapy. Assessment and Therapeutic Interventions*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- Cole, Stacey 2013. The Basic Theory of Translation. One hour translation. Artikkel. Saatavana osoitteessa: <<https://www.onehourtranslation.com/translation/blog/basic-theory-translation>>. Luettu 9.11.2017.
- Cooper, Rodney 2009. *Play as Transaction: The Impact of Child Maltreatment*. Teoksessa Stagnitti, Karen & Cooper Rodney 2009. *Play as Therapy. Assessment and Therapeutic Interventions*. London: Jessica Kingsley Publishers.
- DePo, E. G. & Frick, S. B. 1988. Directed and Nondirected Play as Therapeutic Modalities. *Children's Health Care* 16 (4). 261–267.
- D'Eugenio, Diane 1997. Infant Play. Teoksessa Chandler, Barbara E. 1997. *The Essence of Play. A Child's Occupation*. AOTA. 65–77.
- DuBois, Sue Ann 1997. Playthings: Toy Use, Accessibility, and Adaptation. Teoksessa Chandler, Barbara E. 1997. *The Essence of Play. A Child's Occupation*. AOTA. 107–128.
- Forsyth, Kirsty & Kviz, Frederick J. 2006. *Survey Research Design*. Teoksessa Kielhofner, Gary 2006. *Research in Occupational Therapy. Methods of Inquiry for Enhancing Practice*. Philadelphia: F. A. Davis Company.
- Greene, Sandra 1997. Playmates: Social Interaction in Early and Middle Childhood. Teoksessa Chandler, Barbara E. 1997. *The Essence of Play. A Child's Occupation*. AOTA. 131–157.
- Hautala, Tiina & Hämäläinen, Tuula & Mäkelä, Leila & Rusi-Pyykönen, Mari 2011. *Toiminnan voimaa. Toimintaterapia käytännössä*. 1.–2. painos. Helsinki: Edita.
- Helenius, Aili & Lummelahti, Leena 2013. *Leikin käsikirja*. Juva: PS-kustannus.

Henry, Alexis 2008. Assessment of Play and Leisure in Children and Adolescents. Missouri: Mosby Elsevier. Teoksessa Parham, Diane L. & Fazio, Linda S. 2008. Play in Occupational Therapy for Children. Missouri: Mosby Elsevier. 95–125

Hiekkaranta, Linda & Nieminen, Sanna & Saari, Heini 2010. ChiPPA-arviointimenetelmän soveltuvuus suomalaisille lapsille. Saatavana osoitteessa: <<http://www.theseus.fi/handle/10024/23048>>. Luettu 14.11.2017.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009. Tutki ja kirjoita. 15. painos. Helsinki: Tammi.

Hyökki, Suvi & Tynkkynen Tiia 2014. Arviointimenetelmän käänösprosessin kuvaus - esimerkkinä SCOPE 2.2. vanhempien haastattelurungon suomentaminen. Metropolian Ammattikorkeakoulu.

Kanelisto, Katja & Juntunen, Kristiina & Salminen, Anna-Liisa 2012. Kansainvälisen arviointimenetelmän siirtäminen suomalaisten toimintaterapeuttien käyttöön. TOimintaterapeutti 2/2012. 3–6.

Kielhofner, Gary 2006. Research in Occupational Therapy. Methods of Inquiry for Enhancing Practice. Philadelphia: F. A. Davis Company.

Knox, Susan 2008. Development and Current Use of the Revised Knox Preschool Play Scale. Teoksessa Parham, Diane L. & Fazio, Linda S. 2008. Play in Occupational Therapy for Children. Missouri: Mosby Elsevier. 55–70.

Knox, Susan & Mailloux, Zoe 1997. Play as Treatment and Treatment as Play. 175–204. Teoksessa Chandler, Barbara E. 1997. The Essence of Play. A Child's Occupation. AOTA. 175–204.

Lindsay, E. W. & Colwell, M. J. 2003. Preschoolers' Emotional Competence. Links to Pretend and Physical play. Child Study Journal (33). 39–52.

Niemi, Julia & Valo, Katriina 2017. Leikin arviointi poliklinisesti. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Saatavana osoitteessa: <<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2017113018965>>. Luettu 10.2.2018.

Parham, Diane L. 2008. Play and Occupational Therapy. Teoksessa Parham, Diane L. & Fazio, Linda S. 2008. Play in Occupational Therapy for Children. Missouri: Mosby Elsevier. 3–39.

Pfeifer, Luzia I. & Queiroz, Mirella A. & Santos, Jair L. F. & Stagnitti, Karen E. 2011. Cross-cultural adaptation and reliability of Child-Initiated Pretend Play Assessment (ChiPPA). Saatavana osoitteessa: <<http://web.b.ebscohost.com.ezproxy.metropolia.fi/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=7&sid=1f32bc81-680e-40d9-9e33-b641c9843471%40sessionmgr102>>. Canadian Journal of Occupational Therapy 6/ 2011. 78 (3). Luettu 9.11.2017.

Polgar, S. & Thomas, S. A. 2000. Introduction to Research in the Health Sciences. Edinburgh: Churchill Livingstone. Teoksessa: Kielhofner, Gary 2006. Research in

Occupational Therapy. Methods of Inquiry for Enhancing Practice. Philadelphia: F. A. Davis Company.

Pratt, P. N. 1989. Recreational Activities. Teoksessa Pratt, P. N. – Allen, A. S. 1989. Occupational Therapy for Children. 2. painos. St. Louis: C. V. Mosby. 295–310.

Schaaf, Roseann C. & Burke, Janice P. 1997. What Happens When We Play? A Neurodevelopmental Explanation. Teoksessa Chandler, Barbara E. 1997. The Essence of Play. A Child's Occupation. AOTA. 79–105.

Stagnitti, Karen 2015. ChIPPA & Child-Initiated Pretend Play Assessment Kit. The Therapy Store. Saatavana osoitteessa:
<<http://www.thetherapystore.com.au/product/chippa-child-initiated-pretend-play-assessment-kit>>. Luettu 14.11.2017.

Stagnitti, Karen 2017. Learn to Play. Saatavana osoitteessa:
<<https://www.learntoplayevents.com/play/>>. Luettu 9.11.2017.

Stagnitti, Karen & Cooper, Rodney 2009. Play as Therapy. Assessment and Therapeutic Interventions. London: Jessica Kingsley Publishers.

Sturgess, Jennifer 2009. Play as Child-Chosen Activity. Teoksessa Stagnitti, Karen & Cooper Rodney 2009. Play as Therapy. Assessment and Therapeutic Interventions. London: Jessica Kingsley Publishers.

Sumsion, Thelma 1999. Client-Centered Practice in Occupational Therapy. A Guide to Implementation. London: Churchill Livingstone.

TENK (Tutkimuseettinen neuvottelukunta) 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Saatavana osoitteessa:
<http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf>. Luettu 15.11.2017.

Toimintaterapeuttiliitto 2018. TOI:n jäsenmäärä kasvoi 10 prosenttia vuonna 2017. Saatavana osoitteessa:
<<http://www.toimintaterapeuttiliitto.fi/ajankohtaista/toimintaterapeuttiliitto-jasenmaara-kasvoi/>>. Luettu 10.9.2018.

WHO (World Health Organization) 2017. Process of translation and adaptation of instruments. Saatavana osoitteessa:
<http://www.who.int/substance_abuse/research_tools/translation/en/>. Luettu 9.11.2017

Chippa-kysely

Hei! Tämä kysely on osa opinnäytetyötämme. Vastaaminen kestää noin 5 minuuttia ja vastaukset pysyvät anonyymeinä. Kiitämme jo tässä vaiheessa ajastasi.

*Pakollinen

1 Perustiedot

1. 1.1 Ikäsi: *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ 18-29
- ☐ 30-39
- ☐ 40-49
- ☐ 50-59
- ☐ 60+

2. 1.2 Kauanko olet toiminut toimintaterapeuttina? *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ <1 vuosi
- ☐ 1-2 vuotta
- ☐ 3-5 vuotta
- ☐ 6-9 vuotta
- ☐ 10+ vuotta

3. 1.3 Kauanko olet työskennellyt lasten kanssa? **Merkitse vain yksi soikio.*

- ☐ <1 vuosi
☐ 1-2 vuotta
☐ 3-5 vuotta
☐ 6-9 vuotta
☐ 10+ vuotta
☐ En ole työskennellyt lasten kanssa (siirry kohtaan 2.1)

4. 1.4 Työkenteletkö tällä hetkellä lasten kanssa?*Merkitse vain yksi soikio.*

- ☐ Kyllä
☐ En

5. 1.5 Millaisessa ympäristössä olet työskennellyt lasten kanssa? (Voit valita useamman.)*Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.*

- ☐ Poliklinikalla
☐ Osastolla
☐ Lapsen luonnollisessa ympäristössä (koti, päiväkot, koulu yms.)
☐ Muu: _____

6. 1.6 Oletko arvioinut lapsen leikkiä?*Merkitse vain yksi soikio.*

- ☐ Kyllä
☐ En (siirry kohtaan 2.1)

7. 1.7 Miten olet arvioinut lapsen leikkiä? (Voit valita useamman.)*Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.*

- ☐ Havainnointi
☐ Lapsen haastattelu
☐ Lapsen lähipiirin haastattelu
☐ Arviointimenetelmä (tarkenna kohdassa 1.8)
☐ Muu: _____

8. 1.8 Mitä arviointimenetelmää olet käyttänyt?

_____

2 CHIPPA (Child Initiated Pretend Play Assessment)**9. 2.1 Oletko aiemmin kuullut CHIPPA:sta? ****Merkitse vain yksi soikio.*

- ☐ Kyllä
☐ En (siirry kohtaan "Lyhyt kuvaus CHIPPA:sta")

10. 2.2 Oletko käyttänyt ChIPPA:a?

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Kyllä (siirry kohtaan 2.3)
- ☐ En

Lyhyt kuvaus ChIPPA:sta

ChIPPA on Karen Stagnittin Australiassa kehittämä arviointimenetelmä, jonka tarkoituksena on arvioida lapsen kuvitteellista leikkiä. Se poikkeaa muista leikin arvioinnin menetelmistä siten, että se soveltuu erinomaisesti polikliinisisä olosuhteissa tehtävään arviointiin. Pfeiferin ym. mukaan ChIPPA antaa tietoa lapsen leikin yksityiskohtaisuudesta ja monitahoisuudesta. Se myös mittaa lapsen oma-aloitteisuutta leikki-ideoiden suhteen, kykyä leikkiä keskittyneesti pidempiä aikoja, osoittaa kognitiivisia kykyjä ja abstraktien symbolien käyttöä leikissä. (Pfeifer ym. 2011.)

Lähde:

Pfeifer, Luzia I. – Queiroz, Mirella A. – Santos, Jair L. F. – Stagnitti, Karen E. 2011. Cross-cultural adaptation and reliability of Child-Initiated Pretend Play Assessment (ChIPPA). Canadian Journal of Occupational Therapy 6/ 2011. 78(3).

11. 2.3 Millaiseksi koet englannin kielen taitosi? *

Merkitse vain yksi soikio.

- ☐ Erinomainen
- ☐ Hyvä
- ☐ Tyydyttävä
- ☐ Alkeet

12. 2.4 Olisitko kiinnostunut tutustumaan ChIPPA:an enemmän? *

Merkitse vain yksi soikio.

	1	2	3	4	5	
En ole ollenkaan kiinnostunut	☐	☐	☐	☐	☐	Olen erittäin kiinnostunut

13. 2.5 Olisitko kiinnostunut käyttämään ChIPPA:a englanninkielisenä? *

Merkitse vain yksi soikio.

	1	2	3	4	5	
En ole ollenkaan kiinnostunut	☐	☐	☐	☐	☐	Olen erittäin kiinnostunut

14. 2.6 Olisitko kiinnostunut käyttämään ChIPPA:a suomenkielisenä? *

Merkitse vain yksi soikio.

	1	2	3	4	5	
En ole ollenkaan kiinnostunut	☐	☐	☐	☐	☐	Olen erittäin kiinnostunut

Kiitos osallistumisesta

Saamme kyselystä arvokasta tietoa ajatellen opinnäytetyötämme. Sen tarkoituksena on aloittaa ChIPPA:n käännösprosessi, joka aikanaan mahdollistaisi kyseisen arviointimenetelmän käytön laajemmin Suomessa. Opinnäytetyötämme tulee vielä useampi opiskelija jatkamaan. Jos sinulla on

kiinnostusta olla tulevaisuudessa osa tätä projektia (esimerkiksi osan raakakäännöksen koekäyttö tai palautteen antaminen kieliasusta), voit olla yhteydessä kyselyn tekijöihin Miska Saveniukseen (miska.savenius@metropolia.fi) ja Mesi Medeiroskeen (mesi.medeiros@metropolia.fi).

Palvelun tarjoaa
 Google Forms

Hyvä toimintaterapeutti,

Olemme kaksi viimeisen vuoden toimintaterapeuttiopiskelijaa, jotka ovat opinnäytetyötä vaille valmistuneita. Toivoisimme, että voisit vastata tähän lyhyeen, viiden minuutin kyselyyn, joka aukeaa alla olevasta linkistä. Kysely on täysin anonyymi ja vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Vastauksista saatu tieto on todella tärkeää työmme etenemiselle.

Kysely liittyy arviointimenetelmään, ChIPPA:an (Child-Initiated Pretend Play Assessment). Aikaisempien opinnäytetöiden perusteella ChIPPA on todettu kuvitteellisen leikin arviointiin sopivaksi menetelmäksi, ja tarvitsemme täsmällisempää tietoa menetelmän tarpeellisuudesta Suomessa.

Linkki kyselyyn: <https://goo.gl/forms/GjVb9QyFI9RckbCm1>

Vastaathan 11.5. mennessä.

Halutessasi ole hyvä ja lue opinnäytetyön tavoite ja tausta.

Kiitos jo etukäteen!

Opinnäytetyön tavoite

Opinnäytetyömme tarkoituksena on aloittaa ChIPPA:n (Child-Initiated Pretend Play Assessment) käännösprosessi, joka johtaisi aikanaan arviointimenetelmän lopulliseen käännökseen. Tämä puolestaan mahdollistaisi kyseisen arviointimenetelmän käytön laajemmin Suomessa sekä tekisi käytöstä luotettavampaa sen ollessa saatavilla suomeksi. Luomme osittaisen raakakäännöksen ChIPPA-2:n manuaalista ja teemme kyselyn, joka antaa tietoa ChIPPA:n käännöksen tarpeellisuudesta. Merkittävä osa opinnäytetyötämme on myös varmistaa käännösprosessin jatkuminen seuraavissa opinnäytetöissä luomalla yhteistyösuhteita ja tuomalla ChIPPA:a paremmin näkyville.

Taustateoria

Toimintaterapeutin valinnat tulee perustua näyttöön, jotta työ olisi laadukasta. Tärkeä osa tätä näyttöön perustuvuutta on arviointimenetelmät. Tällä hetkellä lapsen kuvitteellisen leikin arvioimiseen kliinisissä olosuhteissa ei Suomessa ole käytössä sopivaa arviointimenetelmää. Maailman terveysjärjestön (WHO) suositus on mukauttaa jo olemassa olevia arviointimenetelmiä toiseen kulttuuriin sopiviksi, mikä on nopeampaa ja edullisempaa, kuin uuden menetelmän kehittäminen. Arviointimenetelmien kääntäminen mahdollistaa arvioinnin tulosten riittävän validiteetin ja reliabiliteetin. Kaneliston, Juntusen ja Salmisen artikkelin mukaan Suomessa toimintaterapeuttien

keskuudessa tehdään paljon vapaamuotoisia käännöksiä. Tällöin uhkana on, että arviointimenetelmä ei enää mittaa sitä, mitä se alkuperäisellä kielellä mittasi. (Kanelisto ym. 2012: 3-6.)

Usein kuulee sanottavan, että leikki on lapsen työtä. Stagnittin mukaan motivaatio kuvitteelliseen leikkiin lähtee lapsesta itsestään. Leikki kiehtoo lasta riittävästi, jotta hän uppoutuu leikin tapahtumiin vapaaehtoisesti. Toisaalta kuvitteellinen leikki jää myös helposti huomiotta, jos sen arvoa ei nähdä tai sitä ei tunnusteta tapahtuvan (Stagnitti ym. 2009: 59). Kuvitteellinen leikki on yhteydessä kielen kehitykseen, abstraktiin ja loogiseen ajatteluun sekä kerronnallisuuteen. Lisäksi kuvitteellinen leikki liittyy sosiaaliseen kanssakäymiseen ikätovereiden kanssa, sosiaaliseen ja emotionaaliseen hyvinvointiin, itsen-sääteelyyn, luovuuteen ja kykyyn ottaa leikkijän rooli yhdessä muiden kanssa. Lapset, jotka eivät kykene eivätkä sitoudu kuvitteelliseen leikkiin, tarvitsevat jonkinlaisen intervention elämänsä jossain vaiheessa. (Stagnitti 2017.) Tämän tarpeen tunnistaminen on ehdottoman tärkeää.

Aikataulu

Toteutamme kyselyn huhti-toukokuussa.

Yhteystiedot

Miska Savenius puh. +358400669194 (miska.savenius@gmail.com)

Mesi Medeiros puh. +358407156496 (mesi@fastmail.com)

Oppilaitos

Metropolia AMK

Ohjaava opettaja

Anne Talvenheimo-Pesu puh. +358403347526 (anne.talvenheimo-pesu@metropolia.fi)

Yhteistyötaho

Karen Stagnitti (ChIPPA:n kehittäjä)

Lähteet

Kanelisto, Katja – Juntunen, Kristiina – Salminen, Anna-Liisa 2012. Kansainvälisen arviointimenetelmän siirtäminen suomalaisten toimintaterapeuttien käyttöön. TOImintaterapeutti 2/2012. 3—6.

Stagnitti, Karen – Cooper, Rodney 2009. Play as Therapy. Assessment and Therapeutic Interventions. London: Jessica Kingsley Publishers.

Stagnitti, Karen 2017. Learn to Play. Verkkodokumentti. Luettavissa: <<https://www.learntoplayevents.com/play/>>.

WHO (World Health Organization) 2017. Process of translation and adaptation of instruments. Verkkodokumentti. <http://www.who.int/substance_abuse/research_tools/translation